

DEMOKRASİ MASKESİ İLE KÜRT İNKÂRININ SÜRDÜRÜLMESİ

"Demokratik dönüşüm" ya da "demokrasi süreci" kitlelerdeki beklentiye karşılık gelen bir oyalama retoriğidir. Samimiyetle buna inanmak için tek bir sebep olabilir: umudunu yitirmiş olmak.

Yeni Demokrasi

gazetesi

19 KASIM-3 ARALIK 2025 • SAYI: 198 • FİYAT: 30 TL • ISSN: 2630-5526

UŞAKLARIYLA KARANLIĞA GÖMÜLECEKLER

KADIN

4

NEFESLERİ YARIM BIRAKAN DÜZENLE HESAPLAŞALIM

Sigortasız çalıştırma, fazla mesai dayatması, iş güvenliği eksiklikleri çoktan olağan çalışma koşulları haline gelmiştir. Devletin tüm kurumları sermaye birikiminin sürekliliğini önceleyip emeğin yaşam koşullarını tali hale getirdiği sürece, bu tür "kazalar" üretimin kaçınılmaz ve sistematik bir maliyeti olarak kalacaktır.

RÖPORTAJ

10

FİLİSTİN ESİR HAREKETİNİN STRATEJİK GÜCÜ

Bir Nazi, faşist yönetim biçimiyle karşı karşıyayız. Şimdi idamı gündeme getirmelerinin nedeni de budur: Tüm bu sistematik saldırılara rağmen tahribat yaratamadıkları esirleri idam ederek ortadan kaldırmak, tahrip olmuş olanları ise serbest bırakmak. Böylece Filistin halkına zihinsel kapasitesi düşürülmüş bir önderlik bırakmayı hedefliyorlar.

SAYFA 12-13-14

KOLEKTİF DOĞRULTU /

"Sosyalist Strateji" veya
"Sosyalizm Yeniden" Tartışmaları Üzerine Nereden Ne Beklenmeli

Tutsak Partizanlara Adalet Bakanlığı talimatıyla tecrit ve işkence

Adana F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinde aynı hücrede kalan Tutsak Partizanlar Ünal Yiğit ve Engin Bulut Adalet Bakanlığı talimatıyla farklı hücrelere konuldular. Bulut ile aynı hücreye konmayacağını öğrenen Ünal Yiğit bu zora tepki gösterince, koridor-da “A Takımı” ya da “Hazır Kuvvet” adı verilen, robocop kıyafetli gardiyanların saldırısına uğradı.

aynı iddiadan hüküm giyen tutsaklar işkenceyle ayrı hücrelere konuldu.

Edindiğimiz bilgilere göre olay şöyle gerçekleşiyor: 20 Ekim’de 11 günlük hücre cezası nedeniyle Engin Bulut ile kaldığı hücreden alınıp tek kişilik hücreye götürülen Yiğit’in, cezasının tamamlanmasının ardından hücreye götürülmesi bekleniyor. Ancak bu

gerçekleşmiyor. Yiğit’in getirilmesini bekleyen Bulut’un kaldığı hücreye gelen gardiyanlar “Adalet Bakanlığının talimatı var. Ünal başka bir odada tutulacak, sen burada kalacaksın” diyerek Bulut’tan Yiğit’in eşyalarını poşete koyup vermesini istiyorlar. Bulut’un bu uygulamayı kabul etmemesi, “gerekirse eşyasını Yiğit’in kendisinin toplayabileceğini” ifade etmesi üzerine gardiyanlar gidiyorlar. 5 dakika sonra ikinci kez hücreye gelen gardiyanlar eşyaları zorla toplayarak çıkıyorlar. Bu esnada koridorda, Bulut’un yanına götürülmeyeceğini öğrenen Yiğit’in durumu protesto eden sloganları duyuluyor. Saldırmaya başlayan gardiyanlar Yiğit’i işkenceyle tekrardan hücre cezası için tutulduğu tek kişilik hücreye götürüyorlar.

İşkence seslerini ve Yiğit’in sloganlarını duyan yurtsever ve devrimci tutsakların da “İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek” sloganıyla idarenin bu saldırgan tutumunu ve “hücreleri ayırma talimatını” protesto ettikleri öğrenildi.

Saldırı esnasında gördüğü işkence sonucunda vücudunda darp izleri oluşan Yiğit’in revire çıkma talebi de reddedildi. Hapishane idaresi, Ünal Yiğit’in darp raporu almasını engelleyerek işkencenin üstünü örtmeye çalışıyor.

Hapishanedeki Tutsak Partizanlar, Cep-heli tutsaklar ve yurtsever tutsaklar ilgili kurumlara başvuru ve suç duyurusunda bulunacaklar. Ayrıca Yiğit’in avukatlarının, sürecin takipçisi olacağı öğrenildi.

Hindistan Devriminin büyük komutanı Hidma şehit düştü

“DÜŞMANA KORKU, DOSTA GÜVEN”

Hidma, yaklaşık yirmi yıl boyunca Bastar Tümen Komitesi Sekreteri ve Halk Ordusunun 1. Tabur Komutanı olarak görev yaptı ve bu da onu en korkulan Maoist önderlerden biri haline getirdi.

HKP (Maoist) Merkez Komite üyesi ve Halk Kurtuluş Gerilla Ordusu komutanı Hidma şehit düştü.

Hindistan’ın Andhra Pradesh eyaletinde yer alan Maredumill Ormanı bölgesinde Hidma ve beş Maoist şehit düştü. Vijayawada’da yapılan geniş çaplı operasyonda da 50 kişi gözaltı alındı.

“Ölüm Taburu” denilen 1. Tabur’la, sorumluluğu altındaki binin üzerindeki gerillayla sayısız eyleme imza attı. Uzun yıllardır Merkez Komite üyeliği görevini üstleniyordu. Sadece düşmanın değil, bugün teslimiyet bayrağını çekenlerin de kabusuydu.

Askerî yetenekleri, Partiyeye ve halka olan

bağlılığıyla ön plana çıkan Hidma ezilen Hindistan halkının büyük sevgisini kazandı. Yüzlerce kilometre uzaktaki yoldaşlarında dahi büyük bir güven yarattı. “Adı kenden önce gidiyor” denilenlerdendi. Öyle ki o hayatına dokunduğu herkeste iz bırakmış, umut vermiştir. Silah elde, savaşın içinde şehit düşmesi bu umudun büyütüleceğinin kanıtıdır. Onun yaşamı da ölümü de göstermektedir ki Marksizm-Leninizm-Maoizm Hindistan’da mutlaka zafere ulaşacaktır.

BİNLERİN OMUZLARINDA UĞURLANDILAR

Maoist Önder Madvi Hidma ve yoldaşı Raje için Chhattisgarh eyaletinin Sukma ilçesine bağlı Puvarthi köyünde cenaze töreni düzenlendi.

Hidma ve yoldaşı Raje (Raje ve Hidma evlilerdi) yerli halkın omuzlarında uğurlandı. Çevre köylerden gelen binlerce kişinin katıldığı cenaze töreninde halk Hidma’nın şehadetine olan üzüntüsünü ağıtlarla dile getirdi. Cenaze töreni Hidma ve Raje’nin naaşlarının aynı odun ateşinde yakılmasıyla sonlandı.

ENGELLEMELER HALKI DURDURAMADI

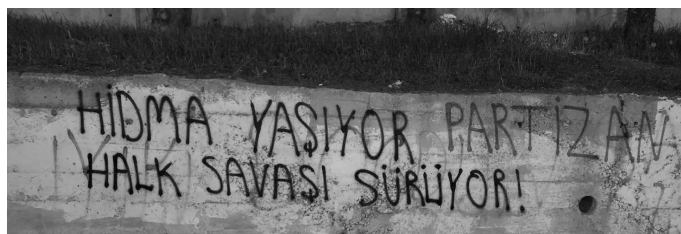
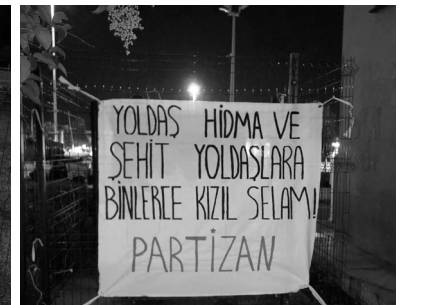
Brahmanik Hindutva faşist rejimi cenazeye daha fazla kişinin katılmasını engellemek ve gelenleri fişlemek için köye girişlerde isim ve adres bilgileri istedi. Engellemeler nedeniyle katılımın az olması beklenirken, halkın komşu köylerden cenaze törenine akın etmesi polisi şaşkınlığa uğrattı.

Partizan Hidma ve Maoist şehitleri selamladı

Partizan Hidma ve Maoist şehitleri selamlayarak “Teslimiyete ve ihanete rağmen can bedeli süren Halk Savaşını ve başta yoldaş Hidma olmak üzere Maoist şehitlerin mücadelesini sahiplenin ve onları saygıyla anın!” dedi.

İstanbul’un dört bir yanında yapılan yoğun çalışmalarla Hidma ve Maoist şehitler selamlandı. “Hidma Yaşıyor, Halk Savaşı Sürüyor”, “Hidma’ya Kızıl Selam! Lal Selam Hidma!”, “Hindistan Devriminin

Büyük Komutanı Hidma Ölümsüzdür”, “Hidma Yoldaş Ölümsüzdür”, “Hidma’ya ve Şehit Yoldaşlara Binlerce Kızıl Selam” şiarlı pankart ve yazılamalar yapıldı. Yapılan çalışmalarda, Hidma’nın başta ezilen Hindistan halkı olmak üzere tüm dünya halklarının bilincinde yaşayacağı vurgulandı.

POLİTİK
GÜNDEMDEMOKRASİ MASKESİ
İLE KÜRT İNKÂRININ
SÜRDÜRÜLMESİ

Sözcülüğünü ve yekvücut savunusunu Devlet Bahçeli'nin üstlendiği “terörsüz Türkiye” etiketli “barış”, Kürt Ulusal Hareketi açısından tek taraflı ilerleyen bir yapıya dönüşmüştür. Faşist diktatörlük ise PKK'nin atacağı adımlardan çok, Suriye'deki ama özellikle de S. Kürdistanı'ndaki gelişmelere odaklanmış durumdadır.

“TEK KANATLI BARIŞ”

PKK, silahlı mücadeleyi bıraktığını ve kendisini feshedeceğini açıkladı. Ardından 12. Kongresiyle bu tutumunu resmileştirdi ve örgütsel varlığına son verme kararını duyurdu. Haziran ayında sembolik olarak bir grup gerilla silahlarını yaktı. Son olarak da 27 Ekim'de, T. Kürdistanı'ndan güçlerini çekmeye başladığını, Türk devletine karşı tüm saldırı koşullarını ortadan kaldırmış olduğunu ortaya koymuş oldu.

Bu adımlar, günümüz Kürt Ulusal Hareketi açısından stratejik bir dönemece işaret eder. Onun gelişiminin tüm dinamikleri bu adımlarla birlikte niteliksel bir dönüşüme uğramıştır. Bu dönüşüm Abdullah Öcalan'ın “demokratik mücadelenin esas” olduğu yönündeki tutumunun pratikleşmiş bir yansımasıdır.

Kuşkusuz bu hamleler, bir süredir devletle yürütülen görüşmelerin açık izlerini taşımaktadır. Devletin onay vereceği bir “demokrasi” sürecine hazırlanan Ulusal Hareket, devlet karşısında kendisine dair bir tür teminat sunmakta ve güvenilir bir partner olduğunu göstermeye çalışmaktadır. Silahlı mücadelenin devre dışı bırakılması, Abdullah Öcalan ve PKK açısından demokratik dönüşümün önünü açacak bir adım olarak görülse de Ankara'nın perspektifinde bu durum, ABD'nin bölgeye ilişkin stratejik düzenlemelerinde Türkiye'nin rolünü daha işlevli kılmaya hizmet etmektedir. “Demokratik dönüşüm” ya da “demokrasi süreci” kitlelerdeki beklentiye karşılık gelen bir oyalama retoriğidir. Samimiyetle buna inanmak için tek bir sebep olabilir: umudunu yitirmiş olmak. Ne yazık ki Ulusal Hareketin bütününe siyaset eden şey esas olarak budur.

Ankara ABD emperyalizmi karşısındaki bölgesel yükümlülüklerine hazırlanır-

ken Ulusal Hareket demokrasi yoluna girilmesini ummaktadır. Bu nedenle tarafların hedeflerinde belirgin farklar bulunmaktadır. Tarafların amaçlarındaki bu ayrışmanın gelecekte değişebileceği ihtimali de vardır. Eğer bir ortaklaşma mümkün olacaksa bunun Kürt ulusunun demokratik kazanımlarını genişletecek veya ülkenin bütünlüklü bir demokratik dönüşümüne yol açacak biçimde olması tarihsel ve siyasal gerçeklikle hiçbir şekilde örtüşmemektedir. Devlet açısından “demokrasi kriteri” Ulusal Hareketin siyasetini Meclis içinde temsil edenler için bazı engellerin hafifletilmesinden ibarettir. Yani “Meclis'te konuş, hatta çok konuş, elbette Türkçe konuş” demokrasisinden ibaret bir açılmıdır sözü edilen.

BARIŞ SÜRECİ İLE KÖPÜRTÜLEN
ŞOVENİZM

Kürtlerin ulusal haklarına dair en sınırlı talepler ve hatta bir genel af tartışması dahi devlet nezdinde “infial” sebebidir. “Kürtler vardır ama tanımlanmış Türk halkı kimliği içindedir” şeklindeki inkârcı yaklaşım, sürecin “papazı” konumundaki Bahçeli ve çevresindeki hukukçu çizgi tarafından sert biçimde dile getirilmektedir. Feti Yıldız ise Anayasa'nın ilk dört maddesini bir kenara bırakalım Türklük tanımının kaldırılmasını devlet bütünlüğüne tehdit olarak sunmaktadır.

Devlet ve onun sözcüleri bu gidişatı “terörsüz Türkiye” söylemiyle çerçeveleyor. Parantez içinde ise Kürtlerin ulusal haklarının konuşulmasının mümkün olmadığı bir “kardeşlik ve barış” tarifini benimsiyorlar. Kürtlerin taleplerini içeren bir tartışma zemini açmak şöyle dursun, bu taleplerin dile getirilmesinin bile süreci zehirleyeceği iddia ediliyor.

Kürtçe eğitim talebi “süreci bozan” bir hamle olarak sunuluyor. Özerklik arayışı “toplumsal hassasiyetleri kışkırtmak” şeklinde damgalanıyor. Kültürel haklar dahi Öcalan referans gösterilerek reddediliyor. Hak talebi içeren sloganlar “sorunu karmaşılaştırmak”, genel af talebi “şehit ailelerini rencide etmek”, siyasal özgürlükleri gündeme almak “teröre kapı aralamak”, kayyım eleştirisi ise “gidişat daha olgunlaşmadı” gerekçeyle bastırılıyor. Tüm bu tutumlar,

şoven ulusal refleksleri diri tutmayı ve Kürt karşıtlığını sürdürmeyi hedefleyen yaklaşımlardır. Bir uzlaşma ve barış arayışından çok Kürtlere Türklerin hassasiyetini yani egemen ulus olma şartlarını dayatmayı içeriyor.

KÜRT LEGAL SİYASETİNİN FELCİ

Bu çerçevede DEM Parti ve İmralı Heyeti, mevcut tabloya uyum sağlama konusunda büyük bir çaba içindedir. Heyetin yeni bileşeni Mithat Sancar'ın “kendini fesheden örgütleri kapsayacak bir af yasası için uygun bir formül bulunabileceği” yönündeki açıklaması, devletten beklenen adımın neyle sınırlı olduğunu göstermektedir. Selahattin Demirtaş'ın “ortak maçlar, İstiklal Marşı okunması, Anıtkabir ve Çanakkale ziyareti” önerileri ise Türk egemenliğinin çıkarlarına hizmet eden ve Kürtlerin tarihsel-demokratik taleplerinden uzaklaştıran daha kapsamlı tavizler olarak ortaya çıkmaktadır. Legal siyaset, “müzakere hattının korunması” adına adeta felç olmuş durumdadır. Bu da Kürt ulusuna bir umut değil, bir çaresizlik duygusu vermektedir. Tutuklu vekiller ve belediye başkanları serbest bırakılmamış, kayyımlar görevde kalmış, baskılar hafiflemediği halde gidişat PKK'nin tek taraflı bir ilerleyişine dönüşmüştür. Bu tablo içinde Ankara'da dengeyi sağlayan tek unsur, Bahçeli'nin her hafta yaptığı fakat pratiğe yansımayan grup konuşmalarıdır. 4 ve 11 Kasım'da yaptığı grup konuşmalarında AİHM kararına atıfla Demirtaş'ın serbest bırakılması gerektiğini ve İmralı'ya belirlenen heyetin gitmesi gerektiğini söylemiş olsa da hiçbir adım atılmamıştır. Devlet, her geçen günü kendi lehine kazanca dönüştürmekte, sorunu özünden uzaklaştırmakta ve şoven çizgisini güçlendirmektedir.

DEVLET İÇİN DÜĞÜM NOKTASI VE
ABD'NİN İSTEDİĞİ HİZALANMA

Faşizm için Kürt sorunu bölgede Türk, Kürt ve Arap ittifakı ile belirli bir eksende konumlandırılması hedefinin parçasıdır. Bu ilişki, ABD'nin bölgesel planlarıyla uyumlu şekilde ilerlemektedir. Faşist diktatörlük bu nedenle dört parça Kürdistan'daki gelişmeleri doğrudan kendi politikasına bağlamıştır. Kürt Ulusal Hareketinin stratejik merkezi konumundaki

Roja'ya'nın Suriye hükûmetiyle anlaşma yapıp yapmayacağı, devlet açısından asıl belirleyici konudur. Trump ve Tom Barrack ile yürütülen temasların temelinde de Suriye'nin bu doğrultuda şekillenmesi bulunmaktadır. Hakan Fidan'ın 11 Kasım'da Trump-Colani görüşmesinin bir bölümünde bulunması da bunun bir sonucudur. SDG ile HTŞ arasındaki 10 Mart mutabakatının ilerletilmesine ilişkin çalışmalar Beyaz Saray'da sürdürülmüştür. ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio'nun “Suriye bir eşikte; ya uzlaşma olacak ya iç savaş çıkacak” açıklaması, oradaki çelişkilerin derinliğini göstermektedir. Bu derinlik, Ankara'nın Kürt sorununa yaklaşımını doğrudan etkilemektedir.

BÖLGESEL SAVAŞ İÇİN BARIŞ

Devam eden süreç, Kürt meselesini bir demokrasi sorunu olarak ele almak yerine, Türk egemenliğinin devamını esas alan bir dayatma biçiminde şekillendiriyor. TC ve ABD'nin istediği, dünden daha katı bir inkâr olmasa da Kürtlerin ulusal haklarına gerçek bir karşılık verilmesini kesinlikle kapsamamaktadır. Bu gidişat, Türk toplumunda eşitlik bilincini güçlendirmek yerine milliyetçi tepkileri yoğunlaştırmaktadır. Kürtlerde ise özgürleşme umudunu büyütme yerine, temel haklardan mahrum bırakılmayı normalleştiren bir tablo yaratmaktadır. Bu çözümsüzlük, mevcut çelişkileri daha da derinleştirecektir. Bölgenin yeniden düzenlenmesi ve buna göre inşa edilen “uzlaş” planı, gerçekte büyük çaplı bir bölgesel savaşın hazırlığıdır. Bu savaşın zeminini oluşturan ittifak girişimleri, özellikle Kürt ulusu ve bölgedeki diğer ezilen halklar açısından ağır sonuçlar doğuracaktır.

Bu nedenle demokrasi söyleminin aldatıcı yüzünü açığa çıkarmak devrimci bir sorumluluktur. Türk halkındaki milliyetçi baskı söylemine karşı mücadele ederken, Kürtlerin tam hak eşitliği ve özgürce ayrılma hakkı (gönüllü birlik) gerçek çözüm olarak anlatılmalıdır. “Kürtler ayrılmak istemiyor, silahlı mücadele bitti, haydi ortak demokratik mücadeleye yöneliyoruz” gibi yaklaşımlar özgürlüğü reddeden bir uzlaşmayı ifade etmektedir. Bu demokrasi şekerine bulanmış zehir hem Türk halkına hem Kürt ulusuna kabul ettirilmemelidir.

NEFESLERİ YARIM BIRAKAN DÜZENLE HESAPLAŞALIM

Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde, 8 Kasım sabahı bir kozmetik deposunda meydana gelen patlama ve ardından çıkan yangın, Türkiye'de kadın emeğinin sistematik biçimde nasıl değersizleştirildiğini yeniden görünür kıldı. Ravive Kozmetik adlı iş yerinde yaşanan bu patlamada altısı kadın olmak üzere yedi işçi yaşamını yitirdi. Kadınlardan üçü 16 ila 18 yaş arasındaydı.

Patlama, parfüm dolum tanklarının bulunduğu bölümde meydana geldi. Kadın işçiler, hava almadığında patlama riski taşıyan bu tankların kapaklarını mecburen açık bıraktıklarını; iş yerinde neredeyse hiçbir güvenlik önleminin bulunmadığını anlatıyor. İş güvenliği uzmanı yok, acil çıkış kapıları kilitli, yangın tüplerinin çalışıp çalışmadığı bile bilinmiyor. İşçiler, tüm bu koşullarda çalışırken bu tehlikenin altındaydılar; fakat geçinmek için bu riski göze almak zorundaydılar.

İş yerinde çalışanların büyük çoğunluğu kadındı. Patlamada yaşamını yitiren Hanım Gülek, Şengül Yılmaz, Esmâ Dikan, Tuba Taşdemir, Nisa Taşdemir ve Cansu Esatoğlu ise birbirine yabancı değil; kimi akraba, kimi yıllardır aynı sokakta komşu olan, aynı üretim zincirine mahkûm edilmiş kadınlardı. Aynı mahallede yaşayıp aynı iş yerinde çalışan bu kadınlar, aslında birbirinin emeğine, hayatına ve ölümüne tanıklık eden bir toplumsal kaderin parçasıydı.

Yıllardır aynı mahallede, aynı üretim hattında omuz omuza çalışan bu kadınların cenazeleri aynı gün, fakat farklı camilerden kaldırıldı. Erkek egemen devlet, bu katliamdan yükselecek öfkenin kendi meşruiyetini sarsacağına farkındaydı; cenazeleri ayırma kararı da bu korkunun bir sonucuydu. Kadınların ortak yasını bölerek direnişin sesini kısmaya, öfkeyi mekânsal olarak dağıtmaya çalıştılar. Aynı refleks, kadın işçilere mezar olan deponun çevresine örülen barikatlarda da kendisini gösterdi. Ancak o gün, depo önünde toplanan kitleler zılgıtlarla ve sloganlarla barikatlara yöneldiğinde, erkek

egemen devletin "güvenlik" adı altında inşa ettiği duvarların gerçekte kadın emeğini ve kadın isyanını bastırmak için dikildiği bir kez daha açığa çıktı.

Kadın emeği, Türkiye'de özellikle temizlik, tekstil ve kozmetik gibi sektörlerde düşük ücretli, kayıt dışı ve görünmez biçimde var. Parfüm üretimi gibi "zarif" bir imalatın ardında, kimyasallar içinde uzun saatler çalışan, sigortasız, çoğu zaman genç ve ev geçindirme sorumluluğunu omuzlayan kadınlar bulunuyor. Bu iş yerleri kadınların "ucuz, sessiz ve

kabullenmeye zorlar. Kadınlar üretim alanında hem sistematik biçimde ucuz ve görünmez bir iş gücü olarak sömürülür hem de toplumsal olarak "yardım eden" ya da "ek gelir sağlayan" bir figüre indirgenir. Bu çifte baskı, iş kazalarında kadın ölümlerinin istatistiklerde bile görünmez hale gelmesine neden olur.

Kadın işçilerin çalışma koşulları toplumsal cinsiyet ve feodal ilişkilerle doğrudan bağlantılıdır. Dilovası, Türkiye'nin yoğun sanayi bölgelerinden

bireysel bir ihmal değil, bütünüyle sistemselsel bir sorun vardır. Tehlikeli kimyasalların ve yanıcı maddelerin bir benzin istasyonuna yalnızca 50 metre mesafedeki bir depoda birikmesine göz yuman; iş güvenliği denetimlerini fiilen işlevsizleştiren, tüm riskleri sermaye lehine minimize eden erkek egemen devletin kendisidir. Baretler ve koruyucu gözlüklerle çözülmeye çalışılan iş güvenliği, bu yapısal gerçeklik karşısında ancak sembolik önlemlerdir. Asıl tehlike, üretim süreçlerinin kadın emeği ve çocuk işçilerin bedeni üzerinden ucuz, güvencesiz ve denetimsiz şekilde sürdürülmesidir.

İhmali kişisel hatalara indirgemek kadın emeğinin sistematik sömürsünü görünmez kılmaya hizmet eder. Oysa asıl sorgulanması gereken, bu kadınların ve çocukların neden sürekli olarak tehlikeli, güvencesiz ve düşük ücretli işlerde çalışmak zorunda bırakıldıklarıdır. Neden denetim mekanizmaları cinsiyet körü işliyor; neden sermayeye karşı değil de işçiye karşı harekete geçiriliyor? Neden bir parfüm fabrikasında çocuk işçiler çalıştırılabilir ve yaşamları üretimin maliyet hesapları içinde "görünmez" hale getirilebiliyor? Bu sorular yalnızca tek bir fabrikaya değil, kadın emeğini ucuz ve denetimsiz iş gücü olarak sistematik biçimde sömüren tüm üretim ilişkilerine yöneltilmelidir.

Bu nedenle mesele yalnızca bir iş cinayetinin hesabını sormak değil, kadınların ve çocukların yaşamlarını ucuz emeğin harcı haline getiren bu düzeni değiştirmektir. Güvencesizliğin, denetimsizliğin ve erkek egemenliğinin birbirine eklemlendiği bu yapıda gerçek güvenlik, ancak üretimin merkezine insan yaşamını —kadınların, çocukların, işçilerin yaşamını— koyan kolektif bir mücadeleyle sağlanabilir. Bugün kaybettiğimiz her kadın işçi, bize bu düzenin reformlarla değil ancak örgütlü bir karşı koyuşla aşılabileceğini hatırlatıyor. Bu mücadele, onların yarım kalan nefesini, mahallelerde, atölyelerde ve fabrikalarda yeni bir dayanışmanın gücüne dönüştürmekle başlayacaktır.

dayanıklı" iş gücü olarak görüldüğü yerlerdir.

Resmî açıklamalara göre o iş yeri ruhsatlıydı. Oysa bu ülkede ruhsat, çoğu zaman gerçek bir denetimin değil yalnızca bürokratik meşruiyetin belgesidir — ve bürokratik meşruiyet her şeyin üstünde tutulur. Denetim mekanizmalarının kâğıt üzerinde işlediği, kadın ve çocuk işçilerin görünmez kılındığı bir sistemde her "kaza", baştan öngörülmüş bir sonuçtan ibarettir. Sigortasız çalıştırma, fazla mesai dayatması, iş güvenliği eksiklikleri çoktan olağan çalışma koşulları haline gelmiştir. Devletin tüm kurumları sermaye birikiminin sürekliliğini önceleyip emeğin yaşam koşullarını tali hale getirdiği sürece, bu tür "kazalar" üretimin kaçınılmaz ve sistematik bir maliyeti olarak kalacaktır.

Bazen işçiler riskli çalışma koşullarına karşı dirense de kendi ekonomik ve sosyal koşulları onları bu tehlikeleri

biri olarak pek çok üretim tesisini bünyesinde barındırır. Bu alanlar görünürde sanayi bölgeleri olsa da kadın emeğinin sömürsünü hafifleten hiçbir mekanizma barındırmaz tabii.

Ancak mahalle içindeki bir depoya mahkûm edilen kadın, çoğu zaman evine daha da sıkı feodal bağlarla bağlıdır; mahalleden uzaklaşamaz, kocasının, babasının ya da ağabeyinin gözetimi altında "evin geçim kaynağı" olarak görülür. Evlenmeden önce bile aile baskısı ve toplumsal normlar, çalışacağı yerin yalnızca "ayağının dibinde", göz önünde olabilecek bir mekânla sınırlanmasına yol açar. Bu nedenle kadın emeğinin güvencesizliği, sadece iş yerindeki eksikliklerden değil, aynı zamanda erkek egemen devletin kontrol mekanizmalarından da beslenir.

Patlamanın ardından yapılan resmî açıklamalarda "ihmal olup olmadığı araştırılıyor" denildi. Oysa ortada

YAPISAL KRİZİN AYNASI: KONKORDATO*

Ekonomik kriz her alanda hissedilirken aylardır haberlere konu olan şirketlerin iflasın eşiğine sürüklenmeleri bir kez daha gündeme geldi. Konkordato ve iflas kararlarında rekor düzeyde artış yaşandı. 2024'ün haziran ayında da bu tarz haberlere rastlamıştık. Bu sene de benzer haberleri gördük. Ancak bu ay dikkat çeken nokta büyük ve ekonomide hatırı sayılır paya sahip olan şirketlerin de konkordato ilan etmesi oldu.

Büyük şirketlerin konkordato ilan etmesiyle beraber bu şirketlerle ticaret yapan veya alacaklı konumda olan farklı şirketlerin de konkordato başvurusu yapması kaçınılmaz oldu. Bir şirketin konkordato ilan etmesi ekonomide domino etkisi yaparak diğer şirketleri de peşinde sürüklemektedir. Halihazırda mevcut ekonomik kriz iflas ortamının koşullarını hazırlamada gayet iyidir. Milyonlarca dolarlık ticaret yapan bu şirketler iflasın eşiğine sürüklenip devlet koruması altına giriyorsa halkın ne koşullarda yaşadığını da ayrıca sorgulamak gerekmektedir. Ekonominin özeti bu başvurularda aranabilir. Hem şirketler hem de halk borçlu. Ancak şirketler kendilerini devlet güvencesine alabilirken halkın böyle bir şansı da yok!

Bu yılın konkordato başvurularını incelediğimizde 2025 yılının ocak-mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre konkordato başvurusu kapsamında geçici mühlet kararı verilen dosya sayısı

yüzde 97 oranında artarak 491'den 967'ye yükseldi. Söz konusu dönemde konkordato başvurusu kapsamında kesin mühlet verilen dosyası sayısı ise yüzde 242 oranında artışla 202'den 690'a yükseldi.

Konkordato talebi reddedilen dosya sayısı yüzde 98 artarak 233'ten 462'ye yükseldi. Kriz yalnızca konkordato başvurularında değil, doğrudan iflas kararlarında da kendini gösteriyor. Aynı dönemde mahkemeler tarafından verilen iflas kararları yüzde 75 artarak 44'ten 77'ye yükseldi. Yalnızca mayıs ayında mahkemelerin verdiği kararlar bile durumun boyutunu gözler önüne seriyor:

185 geçici mühlet, 164 kesin mühlet, 129 ret ve 24 iflas kararı. Bu kararlar, ekonominin artık olağan halinin kriz olduğunu gösteren yargısal verilerdir.

Türkiye'nin uzun yıllardır sektörde yer alan kuruyemiş markalarından Ekmekçioğlu Gıda ve Kuruyemiş Sanayi ve Ticaret A.Ş., mali yapısını korumakta zorlanınca konkordato talebinde bulundu. İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde faaliyet gösteren ve Zen Yapı olarak bilinen Zengizor İnşaat Ticaret Limited Şirketi konkordato ilan etti. Ayrıca Türkiye'nin akaryakıt devi olarak bilinen TP Petrol konkordato ilan etti. Konkordato ilan eden şirketler oldukça fazla. İnşaat, imalat, perakende ve ticaret sektörü, tekstil, ulaştırma ve lojistik alanların-

da ise konkordato ilanları daha fazla. İnşaat sektörü proje bazlı iş yapısı, yüksek kredi bağımlılığı ve artan malzeme maliyetleri nedeniyle faiz artışlarına karşı en kırılgan sektörlerin başında gelmektedir. İmalat sanayiinde enerji ve hammadde maliyetlerindeki artışlar, uluslararası rekabetteki zorluklar ve finansmana erişim sıkıntıları, özellikle KOBİ niteliğindeki imalatçıları konkordatoya itmektedir. Elbette bu alanlarda konkordato başvurularının daha fazla olmasının

başlıca sebepleri var. Aklımıza ilk gelen ise dışa bağımlılık. Türkiye'nin mevcut sosyoekonomik yapısından kaynaklı emperyalist tekellere bağımlılığı iç sektörde bir daralmaya yol açmaktadır. Dışarı ile rekabet edemeyen iç sektörler iflasa sürüklenmektedir. Böylece emperyalist tekeller daha fazla bağımlılık yaratmakta, kendinden küçük şirketleri yutmakta ve yok etmektedir.

Bugün yaşanan tablo aslında yeni değil; yalnızca daha görünür. Enerji, teknoloji, finans, tarım ve sanayi alanlarında üretim yerine ithalata ve dış kaynak girişine bağımlı olan bu ekonomik model; kriz dönemlerinde nefes alamaz hale geliyor. Çünkü dışarıdan alınan teknoloji olmadan üretim yapılamıyor, dışarıdan gelen sermaye olmadan yatırım gerçekleştirilemiyor, ithal girdiler olmadan iç pazar hareket edemiyor.

Tekstil sektörünü hızlıca incelediğimizde durumun benzer olduğunu görürüz. Tekstil ve hazır giyimde 2 bin 781 iş yeri kapandı. 2025 yılında 289 tekstil firması konkordato ilan etti. Sektör temsilcileri, enerji maliyetleri, döviz kuru dalgalanmaları, krediye erişimde yaşanan sıkıntılar, yüksek faiz ve hammadde dışa bağımlılığın artması ve pazar daralmasının sorunları artırdığını ifade ediyor. Türkiye'de faaliyet gösteren bazı firmaların üretim bantlarını başta Mısır olmak üzere farklı ülkelere taşıdıkları görülüyor. CHP'li Niğde Vekili

Ömer Fethi Gürer "Sektördeki krizin boyutunu gösteren verilerden biri ise kapanan büyük ölçekli işletmelerin sayısıdır" vurgusu yaparak "Giyim eşyası imalatında 750-999 çalışanı olan yedi şirket kapılarını kapattı. Tekstil ürünleri imalatında binin üzerinde çalışanı bulunan iki büyük tesis, 500-750 çalışan aralığındaki altı işletme faaliyetine son verdi. Bu kapanmaların sonucunda yalnızca sekiz ayda 58 bin 918 çalışan işini kaybetti" dedi. Özünde bu şirketler büyük de olsa mevcut bağımlı yapıda rekabeti sürdürmek imkânsız hale gelmektedir.

Bugün konkordato ilan eden büyük şirketler bile özünde bağımsız ekonomik üreticiler değil; emperyalist tekellerin çevresinde konumlanmış alt yüklenicilerdir. Onların "büyük" olması, ülke içindeki konumlarına göre belirlenmiştir; ancak ekonomik güç dengeleri içinde, emperyalist tekellere bağımlı oldukları sürece ayakta kalmaları mümkün değildir. Dolayısıyla bu şirketlerin konkordato ilan etmesi, sadece şirket krizini değil, Türkiye ekonomisinin bağımlı yapısını görünür hale getiren bir göstergedir.

Konkordato başvurularındaki rekor artış, Türkiye ekonomisinin yalnızca kısa süreli bir dalgalanma yaşamadığını; yapısal bir kriz içinde olduğunu göstermektedir. Büyük şirketlerin bile devlet güvencesine sığınmak zorunda kalması, ekonominin dışa bağımlılığının ve üretim zincirindeki kırılganlığın somut bir göstergesidir. Bu tablo, küçük ve orta ölçekli işletmelerin, işçilerin ve halkın yaşadığı ekonomik yoksunluğu daha da görünür kılmaktadır.

**Konkordato, finansal durumu bozulan ve borçlarını ödeme güçlüğü çeken bir şirketin veya şahsın, iflastan kurtulmak amacıyla, alacaklılarıyla anlaşarak borçlarını belirli bir plan dahilinde ve belirli bir indirimle yeniden yapılandırmasını sağlayan hukukî bir süreçtir. Mahkeme denetiminde yürütülen bu süreç, borçluya faaliyetlerini sürdürme ve ekonomik hayatta kalma şansı tanırken, alacaklıların da alacaklarının tamamını olmasa da bir kısmını tahsil etmesini güvence altına almayı amaçlar.*

AFRİKA'DA EMPERYALİST REKABET VE TALAN DEVAM EDİYOR!

Sudan'da 2018 yılında, 30 yıl devlet başkanlığı yapan Ömer el Beşir'e karşı halk sokaklarda uzun süreli bir direniş gerçekleştirmişti. Yaşam pahalılığı ve üst üste yapılan zamlar ile tetiklenen, "Aralık Devrimi" olarak anılan bu direnişin sonucunda hükûmet çaresiz kalmış, ordu muhalefet ile anlaşarak iktidara el koymuş, Ömer el Beşir 11 Nisan 2019'da iktidardan uzaklaştırılmıştı. Halk bu kez darbecilere karşı direnişe geçmiş ve sivil hükûmet için çağrılar yapılmıştı. Devam eden direnişe yönelik, darbeciler tarafından katliam başlatılmış, kısa süre içinde muhalefet ile Askerî Geçiş Konseyi arasındaki anlaşmalar feshedilmişti. Ayrıca Sudan Komünist Partisi de bir açıklama yaparak, darbeci ordu ile müzakerelerden çekildiklerini, darbeye karşı direnişe geçen halk ile birlikte meydanlarda olacaklarını açıklamıştı. Askerî Konsey Sudan ordusu ve çoğunluğu paralı askerlerden oluşan Hızlı Destek Kuvvetleri (RSF) ortaklığında oluşturulmuştu.

Askerî Konsey devam eden halk direnişi

karşısında, Ağustos 2019'da sivillerin de yer aldığı ortak bir hükûmet kurdu. Ancak siyasî kriz derinleşti ve ülkede halka yönelik saldırılar durmaksızın devam etti. 2020 ve 2021 yıllarında darbeciler tarafından halk direnişinin sonlandırılmaması sebebi ile hükûmeti çeşitli direniş grupları ile genişletme kararı alındı. Ancak bu girişim kısa sürdü, yeniden mevcut gruplar arasında gerilimlerin ve anlaşmazlıkların başlaması ile ilk etapta siviller iktidardan uzaklaştırıldı. Yine büyük toplumsal muhalefet sebebi ile görevinden uzaklaştırılan Başbakan Hamduk yeniden göreve getirildi.

Hamduk 2022 yılında mevcut siyasî krizi bitirememesi ve anlaşmazlıkları çözmemesi gerekçesi ile istifa etti. Demokratik kitle örgütleri ve sendikalar 2019 yılında darbeciler tarafından kısa süreliğine kapatılmış, gelişen direniş sonucunda geri adım atılmıştı. Ancak 2022 yılında reformlar bahane edilerek sendikalar yeniden tasfiye edildi ve demokratik kitle örgütleri dağıtıldı.

Hamduk'un istifası üzerine ABD, İngiltere ve Suudi Arabistan gibi ülkelerin gözetiminde, yine 5 Aralık 2022 yılında bir anlaşma yapıldı. "Çerçeve Anlaşması" denilen anlaşma çerçevesinde eski yönetimin tüm kalıntılarının temizlenmesi, siyasî ve askerî reformların gerçekleştirilmesi, bir sivil başbakan öncülüğünde 2 yıllık bir geçiş dönemi işletilmesi gibi kararlar alındı. Ancak bu kararların üzerinden çok zaman geçmeden, özellikle ordu ve RSF arasında askerî alandaki reformlar nedeniyle anlaşmazlık patlak verdi. RSF, orduya entegre olma gibi konularda görüş ayrılıklarının olduğunu açıkladı.

Bu anlaşmazlıklar emperyalistlerin müdahaleleri ile birlikte sürdürülemez noktalara erişti.

Halkın Sudan egemen sınıflarına karşı başlattığı direnişi manipüle ederek iktidara gelen askerî gruplar, hızlı biçimde halka karşı konumlarını pekiştirmişlerdi. Hem Sudan ordusu hem de RSF bu süreçte ekonomik ve siyasî nüfuzlarını artırdı, bunu yaparken ise

halka yönelik katliamlarını yoğunlaştırdı. Direnişin yükseldiği dönemlerde sivil üye ve başbakanlar yönetime dahil edilse de siyasî ve ekonomik gücü askerî üyeler her zaman ellerinde tuttular. Ancak tüm bunlara rağmen halkın direnişi sona erdirilemedi ve siyasî kriz derinleşti. Bununla birlikte emperyalistlerin ve bölgedeki gerici uşaklarının müdahaleleri de iç savaşın zeminini hazırlamış oldu.

EMPERYALİST İŞTAH SUDAN'DA KABARIYOR!

Afrika ile Asya arasında bir köprü konumunda bulunan Sudan, Kızıldeniz boyunca uzanan geniş bir sahil şeridine ve başta altın ile petrol olmak üzere zengin hammadde kaynaklarına sahiptir. Bu coğrafi konum, ülkeyi emperyalist güçlerin hem askerî faaliyetleri açısından stratejik bir üs hem de yağma ve talan için cazip bir hedef haline getiriyor. Siyasî istikrarsızlık ise, bu güçlerin Sudan üzerinde daha rahat bir pazar mücadelesi yürütmesine zemin hazırlamaktadır.

RSF ile Sudan ordusu arasındaki askerî anlaşmazlık, emperyalist güçlerin ve yerli iş birlikçilerinin teşvikiyle 2023 yılında kapsamlı bir iç savaşa dönüştü. 15 Nisan 2023'te başkent Hartum ve Darfur'da iki güç arasında çatışmalar patlak verdi. Savaşın ilk günlerinden itibaren Birleşik Arap Emirlikleri'nin RSF'ye açık destek sunduğu kanıtlanmış; Çin menşeli obüs toparlarının da yine BAE üzerinden RSF'ye ulaştırıldığı belgelenmiştir. BAE her ne kadar bu iddiaları reddetse de ABD dahi yaptığı açıklamalarda BAE'yi doğrudan işaret etmiştir.

Öte yandan İsrail'in, Kızıldeniz ticaret yollarının güvenliğini bahane ederek BAE ile birlikte iç savaşa dahil olduğu ve RSF safında yer aldığı, ele geçirilen askerî teçhizatlar üzerinden doğrulanmıştır. Bununla birlikte yine Rusya'nın da RSF'ye Wagner üzerinden füze temin ettiği belirtilmişti. Ayrıca Rusya'nın uzun zamandır Sudan'da kurmayı planladığı askerî üssün de çatışmalar sebebi ile hayata geçirilemediği bilinmektedir.

Bölgede yer alan Mısır'ın ise, Sudan ordusunun yanında yer aldığı ve açık destek gösterdiği bilinmektedir. Bununla birlikte Türkiye de arabuluculuk çalışmalarının yanı sıra, Sudan ordusu yöneticileri ile dirsek teması içinde, sık görüşmeleriyle kamuoyuna görüntü vermektedirler.

Son olarak RSF tarafından Faşir kentinde gerçekleştirilen katliam ile birlikte insanî krizin tırmandığı ve çatışmaların yeniden alevlendirildiği belirtiliyor.

KATLIAMLAR ARTIYOR, İNSANÎ KRİZ BÜYÜYOR!

Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliği'nin açıklamasına göre Sudan, tarihinin en büyük "yerinden edilme" vakasıyla karşı karşıyadır. 12 milyon kişi evlerini terk etmek zorunda kalmıştır. İç savaşın başlangıcından bu yana en az 150 bin kişinin hayatını kaybettiği, 24 milyon kişinin ise açlık ve ciddi gıda yetersizliği tehdidi altında bulunduğu bildirilmektedir.

Hayat pahalılığına ve emperyalist talana karşı yükselen Aralık Devrimi direnişinde halkın iktidar perspektifinin olmayışı, inisiyatifin yeniden egemen kliklere bırakılmasına yol açtı; bu da daha büyük katliamların ve daha derin bir yoksulluğun önünü açtı. Bir kez daha görüldü ki halkın direnişi örgütlü bir iktidar hedefi taşımadıkça sistem içi kliklerin çekişmelerine yedeklenmesi

kaçınılmazdır. Bunun sonucu ise halk için sürekli yeniden üretilen yoksulluk, katliam ve açlık olmaya devam etmektedir.

FAS: BATI SAHRA'YA YENİ YÖNELİM!

2020 yılında bir süreliğine alevlenen Fas ve Batı Sahra arasında süren gerilim, bugünlerde Fas tarafından yeni bir barış planı sunulması ile gündemde geldi. Tek taraflı bağımsızlığını ilan etmiş olan Sahra Demokratik Arap Cumhuriyeti yani Batı Sahra henüz daha uluslararası arenada tanınmamaktadır.

Geçtiğimiz günlerde Fas tarafından Birleşmiş Milletlere sunulan tasarıya göre, Batı Sahra sorununun çözümü "özerklik" modeliyle mümkün olacaktır. Tasarıya göre Batı Sahra, Fas anayasasına uygun biçimde yapılandırılacak ve doğrudan Fas kralının tahakkümü altına girecek; böylece uluslararası tecritten kurtulacağı iddia edilmektedir.

BM Güvenlik Konseyindeki oylamada Rusya, Çin ve Pakistan çekimser kalmış, Cezayir ise oylamaya katılmamıştır; buna rağmen Fas'ın planı kabul edilmiştir.

Anlaşmaya en büyük desteği veren ABD, memnuniyetini açıkça dile getirmiş ve bir sonraki adım olarak Cezayir-Fas gerilimini sonlandırmayı hedeflediğini açıklamıştır. Kararın hemen ardından ABD'li ekiplerin bölgeye ulaşarak iki ülke arasında temaslara başladığı bildirilmektedir.

Tüm bu gelişmeler, ABD emperyalizmi öncülüğünde Afrika'da yeni bir talan düzeninin kurulmaya çalışıldığını göstermektedir.

DİRENİŞ VE ÖRGÜTLENME: ZAFER AFRIKA HALKLARININ OLACAK!

Tarihi sömürü, kan ve talan ile yazılmış Afrika'da, emperyalist talan ve rekabet durmaksızın sürmeye devam etmektedir. Yer yer güçlü halk direnişleri gözlemlense de, bu direnişlere önderlik edecek ve halkın çıkarlarının temsilcisi olacak örgütlenmeler bulunmadığı için bir biçimde direniş sistem içi klik dalaşına dayanak haline gelmektedir. Dünyanın her yerinde halkın kendi iktidarını hedeflemesi gerektiği, direnişin hedefinin yöneticileri değiştirmek değil halkın kendi yönetimi olması gerektiği tekrar tekrar ispatlanmaktadır. Halkın gerici silahlı çetelere veya diğer sistem içi gerici gruplara değil, kendi örgütlü gücüne ve ordusuna ihtiyacı vardır.

Dersim'de binlerce kişi doğa ve yaşam mitinginde buluştu

Dersim'de binlerce kişi doğasına sahip çıkmak için Seyit Rıza Meydanı'nda buluştu. Dersim halkı "Madenlere ve barajlara geçit vermiyoruz" mesajını coşkulu bir şekilde haykırdı.

Sanat Sokağında bir araya gelen kitle "Talana, Ranta, Madene İzin Vermeyeceğiz! Biz Kazanacağız, Doğa Kazanacak, Yaşam Kazanacak" şiarıylı, Dersim Doğa, Yaşam ve Çevre Platformu imzalı pankartla Seyit Rıza Meydanı'na sloganlarla yürüdü. Munzur Çevre Derneği temsilcisi Yusuf Topçu Dersim Doğa, Yaşam ve Çevre Platformu adına basın metnini Türkçe okudu, metnin Kırmancı halini de Zeynep Kılıç okudu. Yusuf Topçu "Hepinizi Dersim'in direniş geleneğiyle, kadim dağlarıyla, özgür akan Munzur suyunun coşkusuyla selamlıyoruz! Munzur'un direnci üzerimize olsun!" sözleriyle kitleyi selamladı.

"TOPRAKLARIMIZ KUŞATMA ALTINDA"

"Dersim Doğa, Yaşam ve Çevre Platformu olarak bugün burada, bu kadim topraklara yönelen saldırılara karşı halkın sesini, halkın iradesini büyötmek için

bir aradayız!" diyen Topçu açıklamaya şöyle devam etti: "Çünkü biliyoruz ki Dersim yalnızca bir coğrafya değil, doğayla uyum içinde yaşamın, direnişin, karşı duruşun ve özgürleşmenin adıdır! Ama bu topraklar geçmişte olduğu gibi bugün de kuşatma altındadır. Uluslararası ve yerel sermaye politikaları, AKP-MHP koalisyonu eliyle yürütülen projeler ve 'kalkınma' adı altında dayatılan yağma planlarıyla Dersim alenen yok edilmek isteniyor."

Basın metni şu sözlerle sonlandırıldı: "Biz burada yalnızca bir mitingde değil, bir yaşam nöbetinde buluştuk. Bu buluşma, doğayı savunmanın aynı zamanda inancı, kültürü, halkın onurunu savunmak olduğunu haykırmaktır! Bugün Seyit Rıza Meydanı'ndan bir kez daha sesleniyoruz: Kazdağları'ndan Diyardin'e, Akbelen'den İkizdere'ye, Akkuyu'dan Dersim'e kadar; Bu ülkede son sözü yaşamı savunanlar söyleyecek!" Basın metninin okunmasının ardından Sekasur, Geyiksuyu, Cevizlidere ve Kocatepe (Aşgireg) köylüleri de sahneye çıkarak kitleyi selamladı. Miting, konuşmaların ardından Taylan Yıldız ve Şevin'in ezgileriyle sona erdi.

MÇD, 6 Aralık'ta etkinlik düzenleyecek

Munzur Çevre Derneği (MÇD) "Emperyalist Talan ve Toprak İşgaline Karşı Mücadeleye!" şiarıyla etkinlik düzenleyecek. Çevreciler 6 Aralık, saat 18.00'de Şişli Cemil Candaş Kültür Merkezi'nde "Emperyalist Talan ve Toprak İşgaline Karşı Mücadeleye! Toprakta Kökümüz, Direnişte Gücümüz Var!" şiarıyla buluşacak. Etkinlikte, direnişini sürdüren Karakaya ve Sekasur köylüleri ile çevre mücadelesinde sembolleşen isimlerinden Reşit Kibar ve gazeteci Hakan Tosun'un aileleri de söz alacaklar. Etkinlikte Pınar Aydınlar, Raperin ve Kemal Dinç sahne alacak.

EMPERYALİST TALAN VE TOPRAK İŞGALINE KARŞI MÜCADELEYE!
toprakta kökümü z, direnişte gücümü z var!

SANATÇILAR **PINAR AYDINLAR**
RAPERİN
KEMAL DİNÇ

KONUŞMACILAR
HATUN ESEN (MÇD)
KARAKAYA KÖYLÜLERİ
ŞÜKRÜ KIBAR (REŞİT KIBAR'IN KARDEŞİ)
ÖZNUR TOSUN (HAKAN TOSUN'UN KARDEŞİ)
SEKASUR PLATFORM TEMSİLCİSİ

6 ARALIK CUMARTESİ
SAAT:18:00-22:00
CEMİL CANDIŞ KENT KÜLTÜR MERKEZİ
19 MAYIS MAHALLESİ, HALASKARGAZI CADDESİ, NO:168, ŞİŞLİ

mçd

ŞOVENİSTLERİN ALGI OPERASYONLARI VE "YASAL DÜZENLEMELER"İN ANLAMI

PKK'nin Türkiye'den çekilmesiyle birlikte "süreçte" ikinci aşamaya geçildiği duyuruldu. İkinci aşama, Kürt Ulusal Hareketinin (KUHH) "yasal düzenlemeler" olarak tarif ettiği, PKK'li kadrolar ve savaşçılar için yasal zemin oluşturmayı kapsamaktadır.

Fesih ve silah bırakma kararının ardından KUHH tarafından alınan en önemli karar PKK'nin Türkiye sahasından geri çekilmesi olmuş, bu karar TC'yi adım atmaya zorlamıştır. Geri çekilmeye dair Sabri Ok tarafından okunan basın metninde TC'nin "demokratik entegrasyon" yasalarıyla ilgili adım atmasına dair beklentiler şu sözlerle açıklanmıştır: "Biz 12. Kongre Kararlarına bağlıyız ve uygulamakta kararlıyız. Ama bunların pratikleşmesi için de yine PKK 12. Kongresinin aldığı kararlar doğrultusunda sürecin gerektirdiği hukukî ve siyasî yaklaşımlar gecikmeden gösterilmelidir. Bu çerçevede PKK'ye özgü Geçiş Hukuku esas alınmalı, demokratik siyasete katılabilmek için gerekli özgürlük ve demokratik entegrasyon yasaları gecikmeden çıkarılmalıdır."

Yasal zeminin oluşturulması bağlamında "demokratik entegrasyon" tartışmaları sürerken legal Kürt hareketinin tutsak liderlerinin tahliye edilip edilmeyeceği merak konusu oldu. AİHM'in Selahattin Demirtaş'ın tutukluluğuna dair hak ihlali kararının kesinleşmesinin ardından Devlet Bahçeli'nin "Tahliyesi hayırlara vesile olacaktır." demeci, yakın bir zamanda Demirtaş'ın tahliye edileceğinin göstergesi oldu.

ŞOVENİSTLERİN "LİDERLİK KAVGASI" YALANI

Demirtaş'ın tahliye edilmesi beklenirken Abdullah Öcalan ile Demirtaş arasında liderlik kavgası olduğuna dair bir algı operasyonu dolaşıma sokuldu. Bu, sürece inanmayan, şüpheyile yaklaşan ve PKK'nin tasfiyesiyle birlikte memnuniyetsizliği artan Kürt halkında özgüveni kırmayı hedefleyen bir kampanyadır. "Demirtaşçılar" ve "Apocular" olarak tarif edilen bir kamplaşma Kürt halkının illegal ile legal eğilimlerinin yansımaları olarak bilinen bir gerçekliktir. Özellikle son iki yılda yapılan genel ve

yerel seçimlerde Demirtaş'ın açıklamalarıyla gündeme gelen, Öcalan'ın uzlaşmacı paradigmasının bir parçası olan "Türkiyelileşme" kavramı, "Apocu" kesimin Kürt milliyetçi damarını kabartmış, Demirtaş'a karşı öfkeli bir tutum geliştirmişlerdir. Bu kesim, Öcalan'ın son 30 yıllık uzlaşmacı çizgisinden bihaber, PKK'nin hâlâ bağımsız bir Kürt devleti için savaştığını düşünmekteydi. "Demirtaşçı" kesim ise "Öcalan'ın yerini alacağı" için Demirtaş'ın hareket tarafından saf dışı bırakıldığını, haksızlığa uğradığını, değerinin bilinmediğini, hapishanede yalnızlığa terk edildiğini düşünmekteydi. Bu tarz yorumların halk içerisinde yaygın olduğu ve şovenistlerin bu durumu saflaşma yaratmak için kaldıraç olarak kullanmaya çalıştığı tartışmasız bir gerçektir.

Ne var ki Demirtaş dün olduğu gibi bugün de Öcalan'ın uzlaşmacı çizgisinin legal alandaki en ateşli savunucularından birisidir. Üzerinde durduğu ideolojik-politik zemin gereği Demirtaş'ı Öcalan'dan ayırmak abestir. Demirtaş'ın 2012'de Mardin'de bir BDP mitinginde Öcalan'ın posterlerini taşıyan kitleye müdahale edilmesi üzerine "Başkan Apo'nun heykelini dikeceğiz!" şeklinde gösterdiği tepki ikonik bir davanın gerekçesi olarak hafızalarda yer edinmiştir. Yine sonraki süreçte Demirtaş'ın "çözüm" eksenli yaklaşımlarında İmralı'nın muhatap alınması gerektiğine dikkat çekmesi, "önderlik"ten anekdotlarla ve uzlaşmacı demokratik konfederalizm teorisine ait kavramlarla siyaset üretmesi gibi birçok örnek, şovenistlerin "liderlik kavgası" savlarının gerçeği yansıtmadığını açığa çıkarmaktadır.

Demirtaş ile Öcalan arasında ideolojik-politik bir birliktelik olduğu açıktır. Yine son günlerde Demirtaş'ın komisyon için İmralı'yı işaret etmesi ve "Meclis çözüm komisyonunun cesur bir karar alarak en kısa zamanda Sayın Abdullah Öcalan ile görüşmeye gitmesini umuyor, bekliyor ve diliyoruz" gibi bir dizi önerisi, bu birlikteliğin devam ettiğinin somut göstergesidir.

BAHÇELİ'NİN TEPKİSİ

Algı operasyonu, şoven güruhun söz-

cüleri olan Aydınlık gazetesi, Gazete Pencere, Medyascope gibi "siyasî analiz" programları aracılığıyla doğrudan yürütülmektedir. Bu platformlarda işlenen "liderlik kavgası", Tayyip Erdoğan'ın 2019'da katıldığı bir TV programında ve 2022'de AKP grup toplantısında yaptığı şu açıklamalarla temellendirilmektedir: "Burada aslında bir iktidar mücadelesi var. Bu iktidar savaşında HDP, PKK kanadında yaşanan bu savaş, tabii Öcalan ve Demirtaş noktasında da ciddi bir iktidar mücadelesine doğru bir kayma gösteriyor. (...) Bu süreç içerisinde Öcalan, kendi iktidarını bunların hiçbirine kaçırmak istemiyor. Bununla ilgili de çok sert açıklamaları var. Yani Demirtaş'a hesap sormaktan tutun da dağa hesap sormaya varıncaya kadar." "Şu anda Edirne'deki en büyük hesabı İmralı'dakine verecek. Onların da kendi içlerinde bir hesaplaşmaları var, bu hesaplaşmayı kendi içlerinde yapacaklar."

Bu yalan, AKP-MHP bloku tarafından üretilmiş ve günümüze dek sürmüştür. KUHH'un "başarıyla" silahlara veda etmesi adına "kardeşlik ve demokrasi" illüzyonu yaratan Türk egemen sınıfları, şovenizmde ısrar etmektedir. İktidar siyasî konumlanışı gereği açıktan şovenist kampanyalar örgütleyememektedir. Muhalefette bulunan ve sürecin dışında kalan faşist-şoven güruhlar iktidarın geçmiş dönem yalanlarını ve manipülasyonlarını emaneten üstlenmişlerdir.

"Çözüm" atmosferi, iktidar kliğini KUHH'a, muhalefet kliğine ve sürecin dışında kalan kliklere karşı dilini ve üslubunu değiştirmeye zorlamıştır. Buna bağlı olarak Bahçeli bu güruhlara şu şekilde tepki göstermiştir: "Hem Öcalan'ın hem de Demirtaş'ın arasına mayın döşemek suretiyle 'Terörsüz Türkiye' sürecinin adımlarını kösteklemeye çalışanların potansiyel hazımsızlıklarını görüyor, kimsenin bu oyuna gelmeyeceğini değerlendiriyoruz." "Mayın döşeme" vurgusunun, Doğu Perinçek'in temmuz ayında yaptığı "Bahçeli'nin niyeti ne olursa olsun, devlet makamlarının etnik ve mezhepsel olarak tanımlanması, sonuç olarak Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve Türk milletinin temellerine mayın döşeme yolunu açar." açıklamasına bir atıf olduğu açıktır. Ancak Bahçeli'nin bu

tepkisinin, "ikinci aşama"ya geçildiği bugünlerde göz boyamaktan öte bir anlama sahip olmadığı da anlaşılmalıdır. İş yapabilmek için çocuklara para karşılığı mahalledeki evlerin camlarını kırdıran camcı metaforu: iktidardaki faşist kliklerle muhalefetteki şovenist güruhlar arasındaki ilişkinin özeti kısaca budur.

OLASI BİR "AF" KİMLERİ KAPSAR?

İkinci aşamayla birlikte gündemde yer tutan bir başka konu ise yasal düzenlemelerin olası bir affı içerip içermediği oldu. AKP'li vekillerin hazırladığı ve gelecek hafta Meclis'te sunulması beklenen "11. Yargı Paketi", olası bir affın kimleri kapsayıp kapsamayacağı hakkındaki tartışmaların fitilini ateşledi. İktidarın Meclis'e nasıl bir yargı paketi sunacağı henüz tam olarak bilinmese de tasarlanan yasaların PKK'yi kapsayacağı bir sır değil. Zira TC ve PKK arasında gelişen, PKK'nin lağvedilmesi ve silahlı mücadelenin bırakılmasını amaçlayan bir süreç olması bakımından iki tarafın da beklentisi bu yönde olmuştur.

PKK'nin Türkiye'den çekilmesiyle yasa tasarısı üzerindeki kimi soru işaretleri giderilmiş oldu. Peki bu tasarı kimleri kapsıyor? Elbette sınırlı verilerle bunu kesin olarak söylemek zor. Zira Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un açıklamalarına göre 11. Yargı Paketinde PKK ve "terör suçları" kapsamında herhangi bir af veya infaz indirimi düzenlemesi bulunmuyor. Ancak söylenti düzeyinde de olsa silah bırakan kadro ve savaşçıların bu olası "af"tan yararlanması muhtemel. İmralı Heyeti üyesi Pervin Buldan 11. Yargı Paketi hakkında şunları söylüyor: "Çıkarılacak olan yasa sadece PKK ile ilgili bir yasa diye ifade ediliyor. Sadece PKK'yi ilgilendiren bir yasa olarak tasarlanıyor diye biliyoruz. Henüz bize iletilmedi ama böyle bir bilgiye sahibiz." Yine İmralı Heyeti üyesi Mithat Sancar da benzer bir açıklamayla şöyle diyor: "Genel af değil, kendini fesheden örgüt ile ilgili düzenleme yapılacak." şeklinde konuşmuştu.

Tunç'un ve Buldan ile Sancar'ın açıklamaları çelişkili bir durumu ifade etmektedir. Bu nedenle "Yasal düzenlemeler" üzerine yürütülen tartışmaların belirsizliklerle devam edeceği anlaşılıyor.

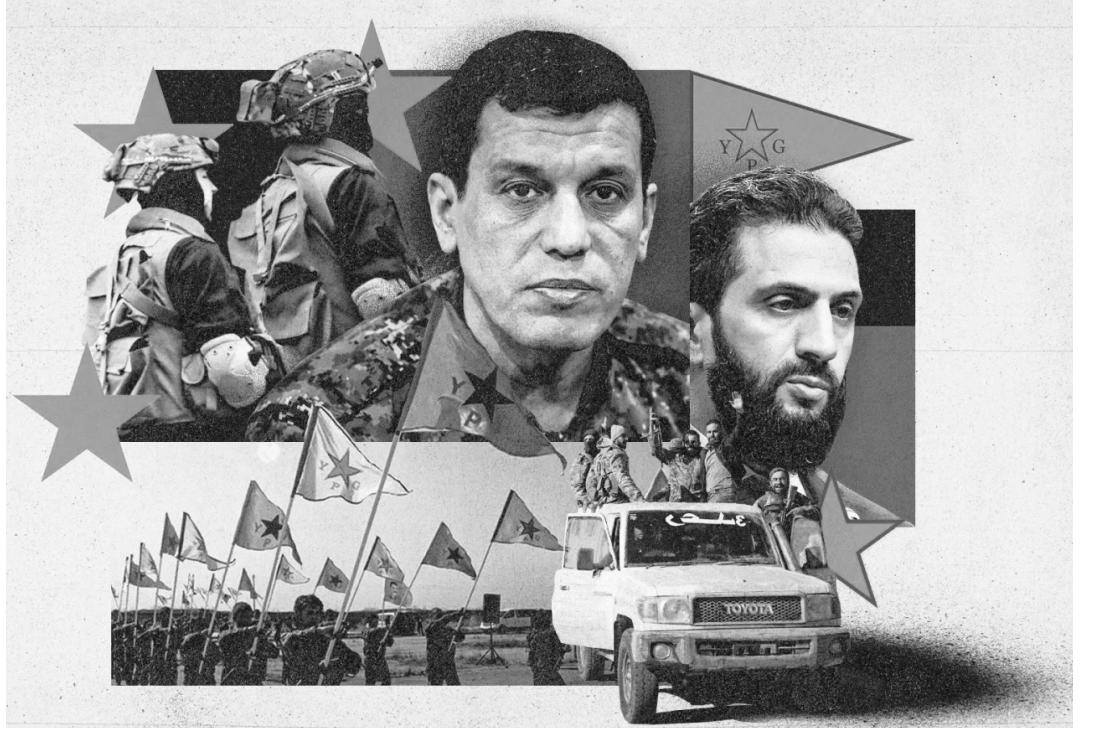
SURİYE'DE YENİ DİZAYN, EMPERYALİZMİN YENİ KISKAÇLARI

Suriye'deki “yeni dönem” dinamikleri, salt bir iç yeniden yapılanma süreci veya “barış” zemini arayışı değildir. Bu süreç emperyalistler ve yerli iş birlikçilerin çıkarlarının/çelişkilerinin kesiştiği, bu kesişmeyle birlikte kaynakların yeniden paylaşımının, emperyalistler arası çekişmede tahsis edilmesi ya da var olanın güçlendirilmesi ana eksen olduğu bir mühendislik sahnesine dönüşmüştür.

10 Kasım 2025'te Trump ile Colani Beyaz Saray'da bir araya geldi. Bu, bir Suriye liderinin 1946'dan bu yana ABD başkanlık makamında ağırlanmasının ilk örneğiydi. Görüşmede ele alınan konular arasında Sezar Yasası kapsamındaki yaptırımların kademeli kaldırılması, Suriye'nin IŞİD karşıtı koalisyonla “resmî katılımı”, Kürt güçlerin (SDG) Suriye ordusuna entegrasyonu ve Siyonist İsrail ile güvenlik anlaşmaları yer aldı. Görüşmenin ardından Colani'nin “ABD ile birçok çıkar noktasında buluştuklarını” açıklaması bir nevi kendi dileğini gösterse de ABD açısından daha temkinli yaklaşıldığı görülmektedir. Bu temkinlilik hali, Suriye gibi aktörlerin, çelişki ve çıkarların sürekli değiştiği bir coğrafyada pazarlıkların da sürekli değişebileceği ve derinleşebileceği ihtimalinden doğmaktadır. ABD'nin Orta Doğu üzerindeki planlamalarının en büyük aktörü olan Siyonist İsrail'in bölgede daha hâkim hale getirilmesi, en kötü her zamankinden daha meşru görünmesi için çaba da sürmektedir. Abraham Anlaşmaları'yla başlayan süreç bölge devletlerinin bir biçimde bu “normalleşme” ve meşrulaştırılmaya yedeklenme çabası sürmektedir. Trump-Colani görüşmesinde İsrail'le ilişkilerin normalleşmesi, Siyonist rejimin tanınması gibi bir “bedel” de ABD tarafından istenmiştir. Colani uluslararası meşruiyet kazanma karşılığında kendisini ve yönetimini ABD'nin stratejik ve ekonomik çıkarlarına bağlama niyetini; ABD ise Suriye'yi bir “yeni müttefik” olarak kullanarak bölgedeki etki alanını yeniden dizayn etme fırsatını görüyor. Emperyalizm masasında işlenmiş bir plan, Colani eliyle Suriye'ye dayatılıyor.

Yine aynı görüşme sonrası ABD, yaptırımlarda 180 günlük bir “askıya alma” kararı aldığını açıkladı. Sezar Yasası olarak bilinen yaptırımların yalnızca

Suriye içindeki aktörleri değil, Suriye ile iş yapan yabancı şirketleri, bankaları, enerji firmalarını ve inşaat sektörünü hedef aldığı bilinmektedir. Esad rejimi döneminde gerçekleşen yaptırımların resmî olarak tamamen ortadan kaldırılmaması ve böylesi süreçlerde geçici askıya almalarla ilerlenmesiyle ABD, Colani dahil Suriye aktörleri ve bölge devletlerini tavize zorlama hedefi gütmektedir. Tam bu askıya alma kararı arifesinde TC, Katar ve ABD konsorsiyumundan Suriye'de 7 milyar dolarlık enerji yatırımının gündeme gelmesi, sadece enerji alanında bir gelişme olarak görülmemelidir. ABD, Suriye'ye dönük olarak hâlâ bölgesel hegemonyasını tesis etmeyi, Rusya ve Çin'in etkisini dengelemeyi ve kendi enerji tekellerini Orta Doğu'da güvence altına almayı hedeflemektedir. Katar, görece daha küçük ama agresif bir finansal güç olarak hem ekonomik hem de siyasî nüfuzunu artırmayı, TC ile ortaklık kurarak bölgede kendi çıkar alanlarını genişletmeyi amaçlamaktadır. TC ise yarı bağımlı karakteri gereği hem ABD ve Batı ile hem de bölgesel aktörlerle çelişkili bir denge politikası izlemekte; emperyalistlere hizmet eden bir “yatırımcı” olmaktadır. Bu türden projeler, özellikle dört doğal gaz ve birkaç güneş santrali üzerinden sunulan “kalkınma” ve “ekonomik toparlanma” söylemleriyle meşrulaştırılmaktadır. ABD'nin yatırım güvenliği vurgusu, TC'nin “stratejik iş birliği” söylemleri, Katar'ın sermaye katkısı; bütün bunlar halkın elektrik ihtiyacı ya da kalkınması için değil, sömürü ve emperyalist hakimiyetin pekiştirilmesi içindir. Projede vurgulanan “bölgesel iş birliği” ve “yatırım güvenliği” gibi söylemler, özünde emperyalist güçlerin çıkar çatışmalarını ve TC'nin de bu çatışmalar içindeki denge arayışını gizlemeye yönelik ideolojik kılıflardır. Suriye'deki enerji altyapısının yeniden inşası, yalnızca altyapının onarılması değil aynı zamanda ülkede emperyalist etki alanlarının kalıcılaştırılması anlamına gelmektedir.

Bölgede yine önemli bir aktör olan ve özellikle ABD'nin ilişki ve görüşmelerini sürdürdüğü bir diğer güç ise SDG'dir. Özellikle Colani sonrası “yeni Suriye”de SDG'nin hangi konumda yer alacağı önemli bir tartışma konusu olmuştu ve bu süreç devam etmektedir. Rojava'nın stratejik avantajlarını elinden alma, özerk gücünü zayıflatma ile ABD'nin Rojava'yı pazar olarak kullanma hamlesi sürmektedir. Esasta SDG'nin orduya entegrasyonu üzerinden süren tartışma ve görüşmeler sıklaştıkça kısa vadede ABD ne Colani ne de SDG'den vazgeçmek isteyecektir. Tam bu noktada geçtiğimiz günlerde Rojava'nın Qamışlo bölgesinde Words Warriors isimli ABD'li danışmanlık şirketinin açıldığı açıklandı. IŞİD'e Karşı Uluslararası Koalisyon'un eski sözcüsü Myles Caggins'in genel müdürü olduğu şirket, hem petrol-gaz hem de inşaat alanında faaliyetler planlıyor. Caggins, projelerin çoğunun yerel halk tarafından gerçekleştirileceğini ve SGD ile güçlü ilişkilere sahip olduklarını, bu bağlantılardan yararlanarak yabancı şirketlerin Rojava'da iş kurmasına aracılık edeceklerini söyledi. Bu girişim, “yerli özerklik ve yabancı sermaye” olarak idealize edilmiş bir formülü ve bunun tuzaklarını göstermektedir. Bahsi geçen özerklik, bölgenin emperyalist entegrasyonun bir parçası haline getirilmesi amacıyla başka bir şey değildir. Halkın emek gücü yabancı sermaye için kaynak, ekonomik projeler ise büyük yatırımcıların kâr alanı olacaktır.

ABD'nin Orta Doğu'yu ekonomik çıkarlarına ve diğer emperyalist güçlerle rekabetinde sorunsuz bir yarı sömürge haline getirme yönelimi çok yönlü ilerlemektedir. Hem Suriye bütünlüğünü korumaya hem de olası bir parçalanmada tüm güçleri kendi ekseninde tutmaya odaklı bir yaklaşım içindedir. Kürt-Türk barışı, Kürt-Şam entegrasyon çabaları Kürt ulusunun bağımlı yapısını sürdürmeye odaklanmaktadır. Bunu yaparken Kürtlerin düne göre daha güçlü bir aktör olarak oluşacak yeni duruma razı ettirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Ancak Orta Doğu'daki ulusal, mezhepsel ve sosyal çelişkilerin derinliği emperyalist planların zorluk yaşamasını getirmektedir.

Suriye'deki gelişmeler, emperyalist ve bölgesel iş birliği ağlarının halkın çıkarlarını yok sayarak tamamen kendi çıkarlarına göre şekillendiğini göstermektedir. Trump-Colani görüşmesi, Suriye'ye dönük yaptırımların askıya alınması, Words Warriors'ın açılışı ve SDG'nin entegrasyon çabaları, bir kuruluş perspektifi değil; emperyalizmin kontrolünün sürdürülmesi anlamına gelmektedir. Bölge halklarının gerçek kurtuluşu, bölgeye kâbus gibi çöken emperyalizmin defedileceği anti emperyalist mücadeleden geçmektedir. Emperyalizm ve yerli iş birlikçilerinin doğurduğu krizin etkileri sürmeye ve büyümeye devam edecektir. Bununla doğru orantılı olarak Suriye'ye dönük planlarını sürdürmeye ve büyütmeye de devam edeceklerdir.

HAPİSHANELER, BİRLİK VE DİRENİŞ: FİLİSTİN ESİR HAREKETİNİN STRATEJİK GÜCÜ

İşgal hapishaneleri Filistinliler için direniş mevzilerinden biri olarak karşımıza çıkıyor. Siyonist devlet, Filistin'e yönelik saldırılarını bu hapishanelerde özel biçimlerde uygulamaktadır. Binlerce Filistinlinin tutsak edildiği bu hapishaneler Filistinlilerin direnişteki yaratıcılığını, yeteneklerini, koşullara hükmetme kabiliyetini gözler önüne seriyor. Direniş örgütlerinin düşmana karşı ortak tutumunun geliştiği bu hapishaneler düşman ve dost bilincini anlaşılması için de özel öneme sahip.

Filistin diasporasından Daher El Omari ile Esir Hareketini, hapishanelerin durumunu, esir takaslarını konuştuğumuz röportajı okurlarımızın ilgisine sunuyoruz.

Yeni Demokrasi: Filistin'de hapishanelerin ulusal mücadelede bu kadar merkezî bir konumda olmasının temel nedeni nedir? Hapishaneler Filistin direnişinde nasıl bir rol oynuyor?

Daher el Omari: Filistin'de "Esir Hareketi" dediğimiz yapı, esarete olan tüm kesimleri kapsayan bir tanımlamadır. Bu hareket, Filistin mücadelesi ve direniş hattında kritik ve temel bir noktayı oluşturur. Bunun en temel nedeni, hapishanenin içeride bir okul, bir eğitim alanı olarak işlev görmesidir.

İkinci olarak, hapishane dışındaki Filistin Ulusal Mücadelesinin çok parçalı bir görünüm arz etmesi belirleyicidir. Sol hareket, İslamî hareket ve ulusalcı hareket dışarda çoğu zaman birbirleriyle buluşmazken hapishane içinde bu buluşma imkânı doğar ve tek bir düşmana karşı ortak mücadele yürütülür. Esir Hareketi, mücadeleyi hem görüş hakkı, havalandırma hakkı, sağlık hakkı, kantin hakkı gibi gündelik hak mücadelelerinde pratikte ortaklaşıyor hem de Filistin Ulusal Mücadelesinin bir bütün olarak ele alınmasını sağlıyor. Bu, içeride ulusal birliği önceleyen

bir teamülün oluşmasını ve ideolojik farklılıklar arasında karşılıklı öğrenme imkânını yaratır.

Ara kadrolar ya da üst düzey kadrolar fark etmeksizin herkes, teorik ve pratik olarak kendisinde eksik olanı diğerinden öğrenme şansına sahip olur. Bu da kadroları politik duruş gücü ve birikimi bakımından daha güçlü hale getirir.

Bu birliğin somutlaştığı en önemli örneklerden biri, Esirler Hareketinin 2006'da yayımladığı ulusal birlik için "Esirler Bildirgesi"dir. O dönemde içerideki tüm Esir Hareketinin ortaklaşa hazırladığı bu belge, bugün hâlâ Filistin ulusal siyasetinde referans gösterilen bir metindir ve "birlik belgesi" olarak anılır.

Bu ortaklaşmanın dışarı taşan etkisini görmek için özgürleştirilen kadroların deneyimleri önemli bir örnek sunar. Yahya Sinvar gibi bugün esaretten özgürleşti-

rilmiş birçok kadronun anlattıkları da Esir Hareketini ve bu birliği kavramak için önemli ki Sinvar'ın hapishanedeki deneyimi, Sinvar'a özgü bir durum değildir. Yahya Sinvar gibi özgürleştirilen birçok Hamas militanı ve kadrosu da esirler okulundan çıktı. Esirler okulu onları ümmetçi bir anlayıştan Filistin ulusalcılığına doğru taşımıştır; bu da siyaseti daha iyi kavramalarını sağlamıştır. Hamas, 1990'larda diğer örgütlerle yana gelmeyişiyle bilinirdi; kendisini ayrı gören ve diğer siyasal özneleri dışlayan bir çizgisi vardı. Esir Hareketi, Hamas'ın Filistin'in ulusal unsurlarıyla tanışmasını ve aynı hendeğe olduklarını kavramasını sağladı.

Yahya Sinvar da Ahmed Saadat gibi FHKC, İslamî Cihad, ve benzer biçimde Fetih kadrolarıyla çok yoğun bir paylaşım içinde bulunmuş biri olarak aktarılır. Bu durum, Sinvar'ın dünyayı ve işgal devletini okuma kapasitesini daha

”

Soykırım sürecinde özgürleştirilen esirlerin fotoğraflarına baktığımızda, önceki ve sonraki haller arasındaki farkın beden üzerinde muazzam bir ihlal olduğunu görüyoruz. Bu süreçte taciz, tecavüz, elektrik işkencesi ve benzeri ağır suçların ne kadar yaygın biçimde işlendiğini biliyoruz. Bunun da ötesinde zihinsel fonksiyonların hedef alındığı, ruh sağlığı ve bilişsel kapasite üzerinde kalıcı tahribat amaçlayan bir düzen kuruldu.

“

ileri bir düzeye taşıyan bir perspektif yaratmıştır. Örneğin Ahmed Saadat'tan birçok kitap önerisi alıp bunları okumuş bir kadrodan bahsediyoruz. Bu, dışarı çıkan kadroların niteliğini göstermesi bakımından önemli bir örnektir.

Yeni Demokrasi: Gilad Şalit esir takasından 7 Ekim sonrası yürütülen ateşkes görüşmelerine kadar özellikle 6 tutsak ön plana çıktı. Siyonist İsrail devleti Ahmed Saadat, İbrahim Hamad, Abbas el Şayet, Hassan Selamat, Marwan Bargouti ve Abdullah Bargouti'yi neden kırmızı çizgi olarak tarif etmektedir?

Daher el Omari: Esir Hareketi; Filistin halkının devrimci, direnişçi ve nitelikli kadrolarını yetiştirme kapasitesine sahip bir harekettir. Önderlik etmese bile fiili olarak Filistin halkının direnişçi ve devrimci gücünü örgütleyen bir pozisyonunda durur; özellikle özgürleştirilmiş esirler açısından bu çok belirgindir. Elbette tüm esirler için aynı şeyi söylemek mümkün değildir; ancak genel sonuç bu yöndedir.

Bugün siyasî örgütlere baktığımızda, her bir örgütün en devrimci, en direnişçi ve Filistin'de devrim çizgisini en keskin biçimde savunan önder kadrolarının hapisanede olduğunu görüyoruz. Her örgütün en devrimci isimleri hapisanededir ve bu nedenle “hariç bırakılan” 6 kişinin özgürleştirilmeleri halinde Filistin siyasetinde ciddi bir sıçrama yaratma ihtimali yüksektir.

İşgal devleti tüm örgütlerde tasfiyeci çizgiyi hâkim kılmak için bir strateji izler. FHKC ve İslamî Cihad dahil olmak üzere her yapıda reformist kadrolara

alan açarken devrimci kadroları suikast, tutsaklık ve tasfiye yoluyla hedef alır. Ateşkes öncesindeki Katar saldırısında Meşal'in orada olma ihtimalinin düşük olduğu konuşuluyordu. İsrail'in Meşal'i hedef almayacağı açıktı; çünkü Meşal daha reformist bir çizgidedir ve dolaylı olarak ABD ile anlaşabilecek bir Hamas kadrosu olarak görülür. Buna karşılık Haniye gibi, Gazze'yi temsil eden Halil El-Hayye gibi bir kadroyu öldürmüş veya öldürmek istemiştir. Bu da İsrail'in Hamas içinde radikal - Filistin mücadelesinde daha devrimci niteliğe sahip- unsurları tasfiye edip reformistlere dokunmama stratejisinin bir göstergesidir.

Bu bağlamda Sinvar örneği, esirlerin dışarı çıktığında nasıl etkili olabileceğini gösteren kritik bir vakadır. Sinvar “Ben işgalcinin zihnini okudum” der. Esirken İbranice öğrenmiş, düşmanın dünyayı ve Filistin'i nasıl gördüğünü anlamak için çalışmıştır. Buna dayanarak bir strateji geliştirdiğini anlatır. Mücadele yöntemlerinin yanlış olduğunu, bu yapının yenilemeyeceğini söyleyen röportajlar vermiş ve kendisini davadan vazgeçmeye meyilli biri gibi göstermiştir. Bu nedenle Gilad Şalit esir takasında serbest bıraktığında hareketi tasfiyeci bir çizgiye çekebileceği düşünülmüş ve listede yer almasına izin verilmiştir. Kendisi daha sonra bunun bir “oyun” olduğunu anlatır; hapisanede de 7 Ekim'de de bir oyun oynadığını söyler. Düşmanın kibri ve gururunun onun zayıflığı olduğunu, bu nedenle görebileceğini gururundan dolayı göremediğini ifade eder. İşgal devleti bugün Sinvar'ın salınmasını bir hata olarak değerlendiriyor ve aynı hatayı tekrar etmek istemiyor.

Dolayısıyla Saadat, Bargouti, Selameh gibi üst önderlik kadrolarının özgür-

leştirilmesini işgal devleti elbette istemiyor; çünkü dışarı çıktıklarında Filistin halkına önderlik etme ihtimalleri yüksek ve işgal devleti böyle bir önderlik gücüyle baş edemeyeceğini biliyor. Bu nedenle bu isimlerin hem sembolik hem pratik anlamları ağır ve İsrail ile ABD bu konuda taviz vermeyecek bir pozisyon aldı.

Özgürleştirilen esirlerin yarattığı etkinin bilincinde olan düşman uzun zamandır esirleri ağır tecrit koşullarına tabi tutuyor; görüş, birlikte olma, havalandırma gibi tüm haklarını ortadan kaldırmaya çalışıyor. Bugün masada aynı zamanda idamı yasalaştırma gündemi var. İşgal devleti, özellikle bir esir takasının yaklaşmakta olduğunu bildiği için, esirlerin zihinsel, ruhsal ve fiziksel kapasitelerini düşürmek ve kalıcı hasar yaratmak üzere sistematik bir politika yürüttü ve yürütmeye devam ediyor. Aç bırakma, işkence, hastalık, tedavi hakkının gasbı, uyuz hastalığının hapisanelerde yayılması gibi yöntemlerle herkesin ruhsal-zihinsel bir hasarla çıkmasını hedefledi.

Soykırım sürecinde özgürleştirilen esirlerin fotoğraflarına baktığımızda, önceki ve sonraki haller arasındaki farkın beden üzerinde muazzam bir ihlal olduğunu görüyoruz. Bu süreçte taciz, tecavüz, elektrik işkencesi ve benzeri ağır suçların ne kadar yaygın biçimde işlendiğini biliyoruz. Bunun da ötesinde zihinsel fonksiyonların hedef alındığı, ruh sağlığı ve bilişsel kapasite üzerinde kalıcı tahribat amaçlayan bir düzen kuruldu. Esirlerin hatırlama kapasitesini, düşünme kapasitesini çökertmeye yönelik bir düzenden bahsediyoruz. Verilen besinlerin dahi bu hedefe göre planlandığını görüyoruz. Bir Nazi, faşist yönetim biçimiyle karşı karşıyayız. Şimdi idamı gündeme getirmelerinin nedeni de budur: Tüm bu sistematik saldırılara rağmen tahribat yaratamadıkları esirleri idam ederek ortadan kaldırmak, tahrip olmuş olanları ise serbest bırakmak. Böylece Filistin halkına zihinsel kapasitesi düşürülmüş bir önderlik bırakmayı hedefliyorlar.

Yeni Demokrasi: Son ateşkes anlaşması yine 6 isim hariç bırakılarak onaylandı. Bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Daher el Omari: Direniş örgütlerinin tamamı bir süre önce birincil hedef

olarak soykırımı durdurmayı tanımlamıştı. Özellikle müzakere heyetlerini oluşturan Hamas, FHKC ve İslamî Cihad halka yönelik etnik temizlik ve kolektif cezalandırma sürecini durdurmayı öncelik haline getirmişti. Direniş sürüyor olsa da halkın iradesi güçlü olsa da uluslararası arenada Filistin Direnişinin bu çizgisini destekleyecek bir müttefiki yok denecek kadar az.

Üstelik, Direniş tarafından “müttefik değil ama düşman da değil” gibi görünen bazı aktörler giderek ABD çizgisine yaklaşmış ve ABD'nin dayattığı kararları uygulama noktasında daha aktif rol almaya başlamış durumda. Özellikle Körfez'deki gerici Arap rejimleri, Ürdün, Mısır, Türkiye ve Katar'ın pozisyonları direnişi baskılayan bir seyir izliyor.

Bu koşullarda Filistin Direnişi, “bu ateşkesi kabul etmezseniz soykırım devam edecek” gerçeğiyle yüz yüze bırakılmıştır. Direniş, uluslararası siyasal yalnızlığın içerde yarattığı baskıyı da hissetmiştir. Sürecin daha fazla uzaması halinde Filistin Direnişi ile Filistin halkı arasındaki mesafenin açılma ihtimali yüksekti. Zira dünya, Direnişi gerçek dışı taleplerle hareket eden bir aktör gibi resmetmeye çalışıyordu. Direniş bu tehlikeyi gördüğü için birçok taviz vermek zorunda kaldı. Direniş, bu sıkışmışlık içinde ateşkes ve soykırımı durdurma yolunu seçmiştir. Ancak silahsızlandırma, Gazze yönetimini devretme gibi Trump planının öngördüğü başlıklarda hiçbir örgüt tek başına karar alamaz; bunun için ulusal konsensüs gereklidir ve mevcut ulusal konsensüs bu planı açıkça reddetmektedir.

Esir takasının son saatlerine dek, hariç bırakılan 6 isim de listede yer alıyordu ve özgürleştirilmeleri bekleniyordu. Ancak ateşkesin başlamasına iki gün kala İsrail ve ABD bu isimleri listeden çıkardı ve arabulucular da buna yol verdi. Öte yandan bu önderler “soykırım sürmesin, bizim üzerimizde ısrar edilmesin” yönünde bir tutum almıştı. Mesele bir savaş değil, bir soykırım olunca hiçbir önder kadro kendisini bunun üzerinde görmemiştir. Bu eğilim örgütlerce bilindiği için bu koşul kabul edilmek zorunda kalmıştır. Kabaca ifade edersek, Filistin Direnişi uluslararası desteğin en zayıf olduğu döneme girmiş ve bu nedenle tüm acıların çıktısı en geride kalabilecek bir pozisyonunda bırakılmak zorunda kalmıştır. Bu anlaşma Filistin halkının bir zaferi değildir; ancak işgal devleti ve ABD'nin zaferi asla değildir.

"Sosyalist Strateji" veya "Sosyalizm Nereden Ne

Son dönemde kendini sol ve sosyalist olarak tanımlayan birçok çevre, "yeni" tartışmalara ihtiyaç olduğunu ileri sürerek devrimin yolu, yeni bir sosyalizm anlayışı, devrimin araç ve amaçları ile devrimin strateji ve taktikleri üzerine çeşitli toplantılar ve forumlar düzenliyor. Bunların içeriği ve ortaya çıkardığı sonuçlar üzerinde durmamız hem kendi görüşlerimizi kavramak ve geliştirmek hem de gündemimize giren sorulara yanıtlar oluşturmak bakımından gereklidir.

sendikaorg.'ta yayımlanan bir dosya "Türkiye Siyasetinin Yeniden Şekillendiğini" iddia ederek bir sosyalist strateji oluşturma tartışmasını konu etti. Halkların Demokratik Kongresi'nin düzenlediği "Sosyalizm Yeniden" konferansı da yeni bir strateji oluşturma başka bir adımı olarak gelişti. Bu toplantı veya forumların bir "devrimci arayışı" konu etmesi ilk bakışta olumlu görünmektedir. Ancak bu görünen yüzdür. Her bir tartışma içinde doğru fikirler barındırmakla birlikte esas olarak "eski görüşleri, yönelimleri ve stratejileri" yadsıyan bir hat üzerinde ilerlemektedir. Sanki bu "eski" görüşler geçmişte hakıyla savunulmuş, uygulanmış ve buna rağmen beklenen sonuçları alamamış gibi davranılmaktadır. Oysa nesnel bir tutum benimsense, bunun gerçeği yansıtmadığı kolaylıkla görülür. Biz örneğin, kendi pratiğimizi değerlendirirken komünist çizgiden ve genel devrimci stratejiden birçok kez uzaklaştığımızı, hatalarımızın kaynağının bu olduğunu görüyoruz. En temel ilkelerin çiğnenmiş olması, yenilgilerin de esas kaynağıdır.

Ne var ki bu sorunu aşmaya dönük tartışmaların ilkeleri geliştirmek, özellikle de kitle çizgisini geliştirmek yerine "strateji" tartışmalarına kayması, meseleyi içinden çıkılmaz bir yere sürüklemekte ve öz-inkâra varan bir savrulma riskini büyütmektedir. Strateji tartışmalarını karşılayan birçok yazımız mevcuttur. Bu nedenle bu konudaki tutumumuzu açıklayan temel tezleri tekrar etmeyeceğiz. Bugüne değin savunageldiğimiz stratejinin karşı karşıya kaldığı zorluklar sınıf mücadelesinin çetin doğasının kaçınılmaz zorluklardır. Önderliğin belirleyici rolüne, tutarlı ve sabırlı bir

genel çizginin güçlü bir kadro hareketine duyduğu ihtiyaca dair belirlemelerimiz günümüzdeki kapsamlı ve emperyalizm odaklı saldırıların amacı ile de örtüşmektedir. Emperyalizm devrimci olan veya devrimci rol oynayan önderlikleri imha etmenin her türlü yolunu deniyor, bu yolla kitlelerin "kendileri için" bir iktidar arayışına girmelerine engel olmayı umuyor. Devrimci hareket, yenilgiler de olsa bunu başarmanın yolunu açmak için direnmeye devam ediyor. Zorluklar da bunun içinde yaşanıyor...

Her biri kendi çizgisine ve bir tarihsel birikime sahip hareketlerin "ortaklaşma" arayışını doğrudan "stratejik" bir çerçeve içinde değerlendirmek kapsamlı ve tarihsel bir öz eleştiri güncelleştiriyor. Ama bu öz eleştiri hiçbir zaman belirginleşmiyor. En fazla "geri dönüşü" temsil eden bir söylem geliştiriliyor. Çünkü temelde nerede hata yapıldığı tartışmaları ciddi bir revizyonun ilk aşamasıdır.

Bugün bu hareketlerin böyle bir tartışma düzeyine giremediklerini söylemek mümkündür; doğrusu, olması gereken anlamında bizim beklentimiz de bu yönde olmalıdır. Bu düzeyde bir öz eleştiri doğru değildir, bu her düzeyde bir savruluşun ön adımdır. Koşullara bakıldığında da bunun için yeterli verinin varlığından söz edebiliriz. Hareketlerin çoğunda ve hatta dünya çapında emperyalizmin yoğun estirdiği karşı devrim rüzgârının etkisi altında genel eğilim bu yöndedir. Buna karşı, Marksizm-Leninizizm-Maoizm doğrultusunda gelişen hareketin kazanımları, öğretileri, tecrübeleri bizim açımızdan yol göstericidir. İlkeleri tartışmaktan çok ilkelerle ilişkimizi, ilkeleri hayata geçirme yeteneğimizi tartışmaktan yanayız. "İlkelerden uzaklaştıkça kaybeden devrimci hareket" gerçekliği bize ilkeler daha sıkı sarılmak gerektiğini öğretir. Bu temel belirlemelerden hareketle tartışmalara yönelik genel yaklaşımımızı ortaya koyalım.

STRATEJİ TARTIŞMALARININ AÇMAZI

Strateji tartışmalarının ciddi bir ortaklık

zemininde gelişmesi gerektiği açıktır. Örneğin sınıf mücadelesine dayanan bir hareketin "sınıflar var mıdır" sorusuna odaklanacak bir tartışmaya girmesi "sınıfa dayanan hareket" iddiasının inkârıdır. Bu, tartışılabilir bir sapma olmaktan çok, iddianın inkârıdır. Bu tür bir soru etrafında gerçekleşecek tartışmalar, stratejik yönelim belirlemekten çok, hareketin asgari ideolojik zemininin çözüldüğüne işaret eder.

tartışmalar, ancak tarafların temel ilkelerinde, mücadele anlayışında ve tarihsel kabullerinde belirli bir netliğe sahip olduğu koşullarda anlamlıdır. Bunu "birleşik mücadele" adına aynı zeminde olmayanların tartışmasına bağlamak baştan yoldan çıkmaya denk düşer. Bugün eksik olan tam da budur: Kitle çizgisindeki zaafı aşmadan, sınıfla bağını güçlendirmeden, toplumsal gerçekliği kavramadan girilen "strateji tartışmaları", zeminsiz bir ortaklaşma arayışına

Bizim, bu tartışmalarda alacağımız tutum strateji belirlemedeki kaygılarımızı korumaktır. Örneğin "devrim iddiasını" terk etmeyi içeren bir "sınıf tartışması" sınıfsal zeminde durmaktaki ısrarla karşılanmalıdır. Burada sorun, stratejinin kendisi değil; strateji adına yapılan tartışmaların ortak asgariyi dahi koruyamayan bir düzeyde seyretmesidir. Tartışmalarda durduğumuz zemin inkâr edildiğinde, bu ister istemez kimlik krizine, tarihsel birikimin reddine ve yönüzlüğe yol açar. Oysa stratejik

dönüşmekte ve hareketleri kendi iddialarını tartışmaya zorlamaktadır. Bu nedenle stratejik ortaklık arayışlarına genellikle mesafeli olduk ve bu tür "ortaklıklara" girişmedik, esas olarak eleştirdik. Stratejik birlikleri hedefleyen bu düzeydeki tartışmalar, bizim açımızdan yalnızca bir zaman kaybıdır ve savunduğumuz "birleşik hareket" biçimlerinin, yani "eylem birliklerinin" kapsamı dışında kalır. Birleşik hareket adı altında devrimin ya da stratejik bir hareketin önderliğini inşa etme anlayışı,

"Yeni Sosyalizm Yeniden" Tartışmaları Üzerine Beklenmeli

komünist önderlik sorumluluğunu ve gerekliliğini hedef alan revizyonist bir tutumdur.

Tartışmalara ve olası eylem birliği çalışmalarına bu anlayışa düşmeden, bununla aramızdaki mesafeyi koruyarak katılmaya özen gösteriyoruz.

ULUSAL SORUNA DUYARSIZLIK

Bu toplantılarda öne çıkan bir görüş üzerinden sorunun kaynağının nasıl

"bireysel haklar" merkezli reformist yaklaşım ile "kolektif haklar" merkezli devrimci yaklaşım arasındaki farkın kavranamamış olması değildir. Kürt ulusal mücadelesinin "kolektif haklar mücadelesi" olduğunun sosyalistlere geç anlatıldığı iddiası da meseleyi sapırtmaktadır. Çünkü ulusal sorun, özünde "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı" temelinde ele alınmalıdır. Bu ilkenin görmezden gelinmesi, sorunun doğru temelde kavranmadığını gösterir. Oysa

Birlikte adım atma ve hatta devrimin önderliğini ortak inşa etme noktasına kadar varan ittifaklar kurulmuştur. Bu kadar somut bir bağ ortadayken "bağ kurmamak" ya da "kolektif hakları kavramamak" gibi tespitlerde bulunmak abestir. Bu abesliği besleyen asıl unsur, "yeni bir şey bulma" arayışıdır. Fakat bu "yenilik" arayışı, Marksizm-Leninizm ve Maoizmle biriktirilmiş tüm tarihsel kazanımların reddini içerdiği ölçüde gerici ve geridir. Bizim bu arayışlara yaklaşımımızı belirleyen temel nokta tam da budur. Bu tür arayışların izlenmesi, değerlendirilmesi ve tartışılması önemlidir. Ancak esas olan, halkın çıkarlarını devrimci bir temelde savunmak ve gelişmelere bu doğrultuda müdahale edebilmektir. Halkın çıkarlarının devrimci savunusu; emperyalizme, feodalizme, bürokratik kapitalizme ve faşizme karşı tutarlı, kararlı bir iradeyle mümkündür. Tutarlı ve kararlı bir irade oluşturmaktan çok her çeşitten bir birliğe kavuşma amacı ise bunun tersini üretir. Ortak bir strateji belirleme tartışmaları buna hizmet etmektedir.

"Stratejik hedefler belirlemek" adı altında kendi görevini başkasına devretmek, devrimci sorumluluktan kaçmaktır. Buna karşılık, devrimci ve demokratik duyarlılıkla, özellikle yerel birimlerde ortak hareketin olanaklarını sonuna kadar zorlamak temel görev olmalıdır. Merkezî tartışmalardan çok daha fazla yerel ve somut hedeflere yönelen ittifaklara ihtiyaç vardır. Her zaman olduğu gibi bugün de yerelde ve somut hedeflere yönelen devrimci ittifaklar mümkündür. Bunun temel nedeni bu alanların bu tür çalışmalara uygun olmasıdır.

EMekten YANA EMEĞİN BİRLİĞİNDEN UZAK EĞİLİM

Bu toplantıların temel özelliği, "emekçi solun temsilcisi" sayılan hareketlerden oluşmalarıdır. Ancak emekten yana sol kesimlerin bu "temsilcilerinin" etki alanı oldukça sınırlıdır. Bunu, tartışmaların toplumdaki karşılığından da açıkça görebiliyoruz. Hareketlerin kitlelerle oldukça sınırlı ilişkilere sahip olması ciddi bir sorundur. Bu sadece örgütsel bir sınırlılık değil, daha çok yönelimleri- nin kapsamının sınırlı olmasıyla somut-

laşmaktadır. Birbirini kendi doğrusuna ya da üretilecek yeni bir doğruya ikna etmek, çekmek, yönlendirmekle sınırlı bu durum baştan sakat bir niteliğin dışı vurumudur. Çözüm arayışlarının sorunu "birleşmemekte" bulması; ama bunun da ideolojik ve politik düzlemde kitlelerden yalıtık tartışılması "çözumsuzlukte" devam etmekten başka bir sonuç üretmez. Nitekim "yeniden sosyalizm" adı altında orta konan metinlerdeki yüzeysellik, belirsizlik, öznesizlik, özün inkârı gibi sonuçlar bunun ürünüdür. Oysa emekçi solun en belirgin niteliği geleceği temsil ettiği güvencesiyle öze, bilimsel olana, işçi sınıfının kurtuluşuna dayanan bir çizgiye tabi olması ve özneye tarihsel değerini "tam" olarak vermesidir. Bu tutumla birlikte toplumun geniş kesimlerine, onların çıkarlarını savunarak hitap etmesidir. Bu açıdan bakıldığında, mevcut durum ciddi bir soruna işaret etmektedir. Bunun esasen hareketlerin kitle çizgisindeki zaafardan kaynaklandığını kabul etmemiz gerekir.

ORTAK MÜCADELEDE TEMEL PERSPEKTİF

Ortak hareketi yaratmak amacıyla tartışılması gereken konular, genel eylem birliği anlayışıyla uyumlu olmalıdır. Örneğin Kürt Ulusal Hareketi üzerine yürütülen değerlendirmeler, enternasyonal mücadele, devrimin yolu ya da kitlesele ayaklanma tartışmaları bu kapsama dâhil edilemez. Bu tür konularda farklı akımlar, hareketler ya da temsilciler arasında "ortaklaşma" girişimleri, birinin diğeri lehine kendini feshetmesi anlamına gelir. Temel ve stratejik meselelerde "birleşik mücadele" temelinde hareket edilmek istenirse, bunun sonucu en fazla tasfiyecilik olur. Ne var ki devrimci hareketin çok sayıda bileşeni, özellikle reformist akımların sürüklendiği ya da sürüklediği bu tartışmalarda hızla konum almakta ve kendi önderliği altında birleşme vaadi varmış gibi davranmaktadır. Bu aceleci ve hatalı tutumdan özellikle kaçınmamız gerekir. Eylem birliği tartışmaları bu konuları neden içermez, diye sorulabilir. Çünkü Kürt Ulusal Hareketiyle birleşmek, devrim ve sosyalizm hedefinde ortaklaşmak ya da enternasyonalizmin ilkelerini tartışmak kaçınılmaz biçimde stratejik hedefleri ve ideolojik ayrışmaları gündeme getirir. Devrim hedefi doğ-

kaydırıldığını gösterelim. Bu görüş geçmişteki başarısızlığın nedenlerinden birinin Kürt Ulusal Hareketiyle yeterli bağ kurulamamış olmasından kaynaklandığını ileri sürmektedir. Kolektif hakların devrimci bir yaklaşımla ele alınamadığı iddiası örneğin bu bakımdan tartışmalıdır. Bu hakların temelinde devlet kurma hakkı olduğuna göre bu tartışma Ulusal Hareketin çizgisinin eleştirisine dönüşmeliyken "ilişki düzeyi" konu edilmektedir. Elbette bu ilişkide sorunlar olmuştur; ancak sorunun kaynağı,

devrimci tutum nettir: Ezilen ulusun devlet kurma hakkını tanımak ya da bu hakkın alınması yönünde mücadele etmektir. Bugün tartışmalarda bu belirleyici nokta ısrarla göz ardı edilmekte; buna karşın, devrimci özünden kopmuş bir hareketin önderliğinde "emperyalizme karşı nasıl mücadele edileceği" tartışılmaktadır.

Öte yandan, devrimci ve demokratik hareketlerin uzun süredir Ulusal Hareketle güçlü bağlar kurduğu da bir gerçektir.

rultusunda birleşmek, yani birleşerek bir devrim önderliği yaratmak, yakın dönemde “denenmiş” ama içi boş bir “büyük eylem” olarak kalmıştır. Enternasyonalizm için de durum benzerdir: Eğer proleter enternasyonalizmini yalnızca bir tür devrimci-demokratik dayanışma olarak kavramıyorsak o halde komünist çizginin örgütlenmesi olarak enternasyonalizm her türden hareketle yan yana getirilemez.

Bizim bu iki temel konuda yaklaşımımız nettir: Kürt Ulusal Hareketinin ne hedefleri ne de kurduğu ilişkiler bir devrim amacı güdüyor; o mevcut egemen yapının içinde inisiyatif almaya çalışan, reformist bir karaktere sahiptir. Harekete “Kürt Özgürlük Hareketi” demek de bu açık gerçekliği sözle inkâr

etmektir. Çünkü ortada devrimci bir özgürlük hedefi değil, düzen içi bir statü arayışı vardır. Ulusal burjuva hakların bile gerisine düşen bu çizgi, devrimci yönelimden uzun bir zamandır uzaktır.

KİTLE ÇİZGİSİYLE SOMUTLAŞAN PRATİKTE BİRLEŞMEK

Geniş kitleleri kapsayan bir çalışma hattı bahse konu tartışmaya bir temel oluşturabilir. Kuşkusuz kitleleri kazanmak da belirli bir strateji etrafında gerçekleşir. Farklı stratejik yaklaşımların kitlelere dönük çalışmalarda kesişmesi, birlikte hareket etme olanağı sunması mümkündür ve “birleşik mücadelenin” zemini de budur. Dolayısıyla önce hareketlerin kendi çizgilerinde beliren somut çalışmaların açığa çıkması sonra da bu çalışmaların olabildiği ölçüde or-

taklaşmasının koşullarının sağlanması gerekir. Hareketlerin temel sorunu bu noktada açığa çıkmaktadır. Hareketlerin kendi çizgilerinin silikleşmesi ve somut çalışmalara dönüşmemesi “birleşik mücadelenin” silik kalmasını ve tartışmaların da soyut düzeyde kalmasına neden olmaktadır.

Kitle çizgisinin temelinde hangi kitlelerin hangi ilkeler ve hedefler doğrultusunda örgütleneceği anlayışının yanıtları vardır. Devrimci hareketler önemli oranda aynı kitleleri örgütlemek amacındadırlar. Ortak hareket etmenin koşulu da buradan gelir. Genel olarak “ezilenler” diye tarif ettiğimiz kitlelerin çıkarlarının savunusuna ve gerçekleştirilmesine dayanan bir kitle çizgisi anlayışı (aynı zamanda arayışı) farklı stratejik tutumlara sahip olanları bir araya getirecek zemindir. O halde temel sorun devrimci hareketlerin kitle çizgilerindedir. Kitlelerle kurulan ilişkinin sorunlu olduğuna dair çok fazla veri varken “birleşik mücadele” arayışını hareketlerin birleşmesinde ya da olabildiğince bir araya gelmesinde somutlaştırmak yanlış bir tutumdur. Kitle çizgimizin zaaflarına birçok kez dikkat çektik. Bu sorun sonuç olarak devrimin kitlelerin eseri olabileceği gerçeğini kavramamak ile ilgilidir. Pratiğe yansıyan yetmezlikler buna işaret ediyor. Peki bu neden “çözümlemeyen” bir sorundur? Bu sorunun kaynağı, devrimin ancak kitlelerin eseri olabileceği ilkesinin söylem düzeyinde reddedilmesi değildir. Aksine, bu ilke teoride kabul görmektedir. Ancak pratikte karşılaştığımız zaafılar, bu ilkenin gerçek anlamda kavranmadığını, yani teorik kabulün somut bir çalışma tarzına dönüşmediğini gösteriyor. Sorun bu açıdan teoriden ziyade gerçekliği, özellikle de kitlelerin gerçekliğini analiz etme biçimimizdedir. Gerçeği analiz etmek kitlelerin gerçekliğine bakmakla, bu gerçeklikle sürekli ilişki içinde olmakla mümkün olacaktır. Kendi amaçlarımıza, ilkelerimize, yolumuza hâkimiyetimiz ve bunu kitlelerle buluşturmakta harcadığımız çaba bize kitle çizgimizin ne olduğunu gösteren verileri sunar.

Bu konuda kendimizi her zaman sıkı bir eleştiriden geçirmemiz gerekiyor. Bunu ne derecede başardığımız ayrı bir konudur. Örneğin 1 Mayıs tartışmaları bu bakımdan öğreticidir. Hakeza Filistin eylemleri de iyi tartışıldığında güçlü veriler sunuyor. Bu konuyu, Türkiye’nin temel ekonomik problemlerinden hareketle başta köylüler ve işçilerle ilişkiler açısından değerlendirdiğimizde kitle çizgisindeki birçok temel defo görülebilir.

Kitle çizgisinde temel kriterlerin altını çizip, ezilenlerin temel sorunlarına yoğunlaşan bir çalışma geliştirmeliyiz ki kitle çizgimizin gerçekliğini, kitleleri kavrama düzeyimizi daha açık, somut görebilelim.

“Birleşik mücadele” arayışlarındaki temel problemin de bu olduğuna dikkat çekmeliyiz. Birleşmek adına stratejisini terk etmeye yüz tutmuş hareketlerin sorunu gerçeklikte değil de “niyette” aramaları bir yanılgıdır. Ortak çalışmalardaki yüzeysellik; neye, ne için yoğunlaştığını bilemeyen; tutarlı bir hat izlemeyen pratiklerin kaynağına dikkat çeken tartışmalar bu bakımdan yararlı olabilir. “Filistin sorunu neden Orta Doğu’daki temel sorundur” sorusu örneğin yeterince açıklıkta yanıtlanmış bir sorun değildir. Filistin halkının yerinden edilmesine, İsrail’in faşist bir niteliğe bürünmüş Siyonizm’ine sıkıştırılmış bir Filistin mücadelesi anti emperyalizmin kapsamlı dünyasına yabancılığın bir sonucudur. Oysa emperyalizm hem iç kapışmasını hem de borç batağı içindeki ekonomisini kurtarmak üzere dünya halklarına yönelik saldırısını Filistin özgülünde ortaya sermektedir. İran’a yönelik tehditlerin, Suriye’deki tamamen tutarsız yapılanmanın, Lübnan halkına yönelik “irade tanımaz” saldırıların temelinde Filistin sorunun açmazları vardır. Sözünü ettiğimiz yüzeyselliği bu sürecin genel analizinde ve tartışmalarında, daha çok da pratiğinde görebiliriz. Sadece bizde değil birçok ülkede devrimci hareketin Filistin sorunda yetersiz kaldığını görüyoruz. Bu yüzeyselliğe hemen her “birleşik mücadele” eyleminde rastlıyoruz. Genel bir ilgisizlik olarak göze çarpan bu durum kitle çizgisindeki zaafılara işaret eder. Kitle çizgisi anti emperyalist, anti feodal, anti faşist bir hat üzerinde olmalıdır. Tüm hareketleri kapsayan ortaklık zemini bu ilkelerde tanımlıdır. Bunu somutlaştırmak için kitle gerçekliğine yönelen çalışmalara ihtiyaç var.

Sorun, geniş kitleleri de kapsayan birliklerin örgütlenebilmesidir. Politikalar da bu doğrultuda belirlenir. Geniş kitleleri kapsayan bir örgütlenmenin sorunları, biçimleri devrimci hareketlerin çözmek zorunda oldukları temel konulardan biridir. Bu tartışma, devrimci hareket açısından her zaman var olmuştur ve bugün de var olmak zorundadır. Devam eden tartışmaya katkımızın bununla sınırlı olduğunu ve öyle kalması gerektiğini belirtmeliyiz. Stratejik birlik arayışlarının hem sonuçsuz kalacağını hem de gerekli ve yapılabilir çalışmaları erteleyeceğini akılda tutmalıyız.

AEL: "SUDAN'DA BİR HALKIN SESSİZCE YOK EDİLİŞİ"

Anti Emperyalist Lig Koordinasyon Komitesi imzasıyla yayımlanan açıklamada, "Sudan'ın trajedisi yerel bir olay değildir; emperyalist sistemin yapısal çelişkilerinin ürünüdür" denilerek bağımlılık, savaş ve sessizlik arasında sıkışmış halklara seslerini yükseltme çağrısı yapıldı.

"Sömürünün Sürekliliği ve Sudan'da Bir Halkın Sessizce Yok Edilişi" başlıklı açıklamanın tamamı şu şekilde:

"Afrika'nın modern tarihi yalnızca yok-sulluk ya da savaşın hikâyesi değildir, yüzyıllardır süren bir yağma sisteminin hikâyesidir. Köle ticaretinden günümüzün küresel finans ağlarına kadar zincir hiç kırılmamıştır. Araçlar değişmiştir; ancak amaç aynı kalmıştır. Amaç Afrika'nın insanlarını, topraklarını ve zenginliğini yabancı çıkarlarına boyun eğdirmektir.

"Köle gemilerinden sömürge yönetimine, sözde uygarlık misyonundan serbest piyasa ideolojisine kadar her aşama aynı sonuca yol açmıştır. Afrika, kendi zenginlikleri üzerinden yoksullaştırılmıştır. Berlin Konferansı'nda çizilen sınırlar yalnızca toprakları değil, halkların kaderlerini de bölmüştür. 20. yüzyılda bağımsızlık hareketleri yükselmiş olsa da ekonomik zincirler hiç kırılmamıştır. Doğrudan sömürgecilik yerini borç, yatırım ve silah anlaşmaları üzerine kurulu bağımlılık biçimlerine bırakmıştır.

"Bugün kıtadaki her çatışma aynı tarihsel sürekliliği yansıtır. Emperyalizm yalnızca tanklar ya da ordular aracılığıyla ilerlemez; ticaret, borç, medya ve iç savaşlar aracılığıyla da işler. Sudan, bu zincirin en son halkalarından biri-

dir. Cezayir'den Kongo'ya, Ruanda'dan Libya'ya kadar Afrika hâlâ aynı yapısal şiddetin izlerini taşımaktadır. Bunlar, kaynaklar için yürütülen ve bu kaynakların yeni savaşları beslemeye devam ettiği savaşlardır.

"Sudan'daki savaşı anlamak, beş yüzyıllık yağma, direniş ve yeniden doğuşun geçmişine bakmaktır. Yakılan her köy, açlıktan ölen her çocuk eski köle gemilerinin ve maden kamplarının yankısını taşır. Bu, bir halkın zenginliğinin çalınmasının ve kırılmayan direniş iradesinin yeniden anlatılan hikâyesidir.

"Sudan'daki savaş, zamanımızın en ağır insani felaketlerinden biri haline gelmiştir. 2018'de halk yolsuzluğa, ekonomik çöküşe ve otoriter yönetime karşı ayaklandı. Bir an için umut gerçekleşebilir görünmüştü. Bu umut, 2021'deki askerî darbeyle yok edildi. Üç yıl sonra ülke ulusal ordu ile güçlü bir paramiliter grup olan Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK) arasında bölündü. Yüzeyle bu durum bir güç mücadelesi gibi görünse de Sudan bölgesel ve küresel çıkarların savaş alanına dönüşmüştür.

"El-Faşir'de ve tüm Darfur'da yaşanan katliamlar dehşetin boyutunu göstermektedir. Uluslararası raporlar birkaç gün içinde binlerce sivilin öldürüldüğünü anlatmaktadır. Yüzlerce kişi bir doğum hastanesinin içinde katledilmiştir. BM ve insani yardım kuruluşları aynı şeyi söylemektedir: Milyonlarca kişi yerinden edilmiş, hastaneler yok edilmiş, yardımlar engellenmiştir. Açlık ve hastalık savaşın silahı haline gelmiştir.

"Bu yalnızca siyasî bir savaş değil, aynı

zamanda ekonomik bir savaştır. Altın, petrol ve Arap zımkı bu savaşın görünmeyen motorlarıdır. Sudan, gıda, kozmetik ve ilaçlarda kullanılan Arap zımkının dünya üretiminin yaklaşık yüzde yetmişini karşılamaktadır. Hem ordu hem de HDK, hâkim oldukları bölgelerde bu ürünün üretimini ve taşınmasını kontrol etmektedir. Mallar Çad, Mısır ve Güney Sudan üzerinden küresel pazarlara kaçırılmaktadır. Savaş ise kendi kendini finanse eder ve ölümle beslenir.

"Bu sistem klasik sömürgeciliğin modern bir versiyonudur. HDK; Birleşik Arap Emirlikleri, Libya'daki Hafter güçleri ve İsrail tarafından desteklenirken, orduya Mısır, Rusya ve Çin destek vermektedir. Uluslararası şirketler Arap zımkı ticaretindeki paylarını korumak veya genişletmek için bu savaş ekonomisine katılmıştır.

"Sudan etrafındaki sessizlik tesadüfî değildir. Çatışmadan kâr eden devletlerin, şirketlerin ve aracılarının dikkat çekmekten hiçbir çıkarı yoktur. Diplomasi, ticaret ve medya ekonomik çıkarların gölgesinde işler. Sessizlik modern sömürgeciliği ayakta tutan kasıtlı bir politika haline gelmiştir. Yönetici sınıflar ticareti ve ittifakları korumak için gözlerini kapatır ve bedeli halk öder.

"Bu savaşın başlıca mağdurları kadınlar ve çocuklardır. Tecavüz, zorla evlendirilme, köylerin yakılması ve toplu infazlar yaygındır. Zayıf sağlık sistemi çökmüştür. Kolera ve diğer hastalıklar hızla yayılırken yardım konvoyları saldırıya uğramaktadır. BM raporları Sudan'ın tam bir toplumsal çöküşün eşiğinde olduğunu uyarmaktadır.

"Sudan'daki savaş, emperyalizmin bugün nasıl işlediğini açığa çıkarıyor. Bu, iki general arasındaki bir çatışma değil; sermayenin, devletlerin ve silah ağlarının kâr ve güç peşinde birleştiği bir sistemdir. Dünyanın dört bir yanındaki hükümetlerin sessizliği; kayıtsızlık değil, suç ortaklığıdır. Demokrasi hakkında yüksek sesle konuşanlar, çıkarları söz konusu olduğunda sessiz kalmaktadır. Yine de Filistin için anti emperyalist kitlelerin gösterdiği küresel dayanışma, sessizliğin kırılabileceğini kanıtlamıştır.

"Sudan'ın trajedisi yerel bir olay de-

ğildir; emperyalist sistemin yapısal çelişkilerinin bir parçasıdır. Bir tarafta açlık, yıkım ve ölüm; diğer tarafta felaketten kâr eden küresel bir ekonomi vardır. Kapitalizm kriz olmadan var olamaz. Savaş, sömürü ve yıkım bu sistemin istisnası değil, temelidir. Sudan'da olanlar; Filistin'deki işgalden, Kongo'daki maden sömürsünden ya da Sahel'deki istikrarsızlıktan ayrı düşünülemez. Ukrayna ve Filistin'deki yaralar kanamaya devam ederken sıra Venezuela'ya gelecektir. Bunların hepsi aynı mekanizmanın farklı yüzleridir. Çözüm, tek bir ülke ile sınırlı kalmaz; ancak tüm ezilen halkların birleşik ve uluslararası bir dayanışma cephesi üzerinden gelebilir. Anti emperyalizm bir slogan değil, insanlığın onurla yaşayabilmesi için zorunlu olan tarihsel bir duruştur. Sudan'ın özgürlüğü, Filistin'in ve sömürüye, tahakküme direnen tüm halkların özgürlüğüne bağlıdır.

"Bugün Sudan'da olanlar dünyada tekrar eden bir modeli izlemektedir: Ekonomik bağımlılık, askerî kontrol, katliamlar ve uluslararası sessizlik! Sudan'daki yıkım izole bir trajedi değil, emperyalizmin küresel düzeninin bir yansımasıdır. Aynı sistem Kongo'da, Filistin'de, Haiti'de ve sömürülen dünyanın her köşesinde işlemeye devam etmektedir. Her yerde aynı modeli görürüz: bağımlılık, savaş ve sessizlik. Bu zinciri kırmak artık ahlakî bir çağrı değil, insanlığın hayatta kalması için bir zorunluluktur. Tarihte çelişkilerin öyle bir yoğunluğa ulaştığı anlar vardır ki beklemek geri çekilmenin bir başka biçimi haline gelir. Şu anda tam da böyle bir andayız. Bu nedenle "bir şey yapılmalı" ya da "bir örgüt kurulmalı" demek artık yeterli değildir. Bu ifadeler yalnızca vicdanı rahatlatır ve siyasî iradeyi konferans salonlarına ve basın açıklamalarına indirger. Anti emperyalist örgütlenme, sözlerin ötesine geçmelidir. Yalnızca semptomlarla değil, emperyalist sistemin tüm yapısıyla yüzleşmelidir. Bugün tanık olduğumuz savaşlar, yıkımlar ve krizler tesadüf değildir; bu düzenin kaçınılmaz sonuçlarıdır. Anti Emperyalist Lig, bu gerçeğin tam bilinciyle inşa edilmektedir. Kuruluşumuz, halkların kolektif iradesini emperyalizme karşı bilinçli ve koordineli bir güce dönüştürme yönünde tarihsel bir sorumluluğun parçası olarak devam etmektedir."

ALMANYA'DA KRİZ EKONOMİSİ, KEMER SIKMA POLİTİKALARI, SENDİKALARIN DURUMU

Emperyalist-kapitalist sistem doğası gereği sürekli ekonomik kriz üretmektedir ve 2008 ekonomik krizi bu anlamda tarihte yaşanan en ağır ve uzun soluklu krizlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

Almanya'nın sanayi üretimine dayanan ihracatı, uzun yıllar boyunca ekonomik başarısının temel taşı oldu. Fakat gelişen süreçte Almanya sıradan bir ekonomik krizin çok ötesine geçen ekonomik belirsizlik aşamasına geldi. Bu durum artık yapısal bir ekonomik kriz olarak adlandırılmaktadır. Genellikle döngüsel bir kriz olarak nitelenen ekonomik kriz, ekonomik faaliyetin geçici olarak gerilemesidir. Bunun aksine yapısal kriz, ekonominin temel bileşenlerini ve fonksiyonel mekanizmalarını sarsar; bu durum, köklü bir birikim modelinin girdiği buhran olarak değerlendirilmelidir.

Ekonomik verilerin ışığında ekonomist-

ler 2024 sonbaharında Almanya'daki mevcut krizin öncelikle yapısal bir kriz olduğunu vurguladı. İki yılı aşkın bir süredir Almanya'da ekonomik üretimin sürdürülebilir ve geniş tabanlı olarak yeniden canlandırılması gözlenmedi. Bunun yerine minimal büyüme aşamaları durgunluk aşamalarıyla veya hatta düşüşle değişti. Bir çeyrekte kısa vadeli bir artış, bir sonraki çeyrekte benzer şekilde güçlü bir düşüşe evrildi. Bu kalıcı durgunluk, kısa vadeli ekonomi politikası önlemleriyle çözülemeyecek temel sorunların açık ifadesidir.

İstatistiklere bakılacak olursa, ekonomik büyüme uzun süredir yüzde 1-2'lerde kaldı. 2023'te diğer Avrupa ülkeleri büyürken Almanya'nın GSYİH'si yüzde 0,3 küçüldü. Aralık 2023'teki verilerle birlikte Almanya'daki sanayi üretimi art arda 7 ay gerilemiş oldu. Ekonomi Bakanlığının basına sızan yıllık rapor taslağında, ekonominin 2028'e kadar

en iyi durumda yılda ortalama yüzde 0,6-0,8 arası büyümesi tahmin edilmektedir.

Alman Sanayi Federasyonu Başkanı (BDI), ekonomiye yönelik bu yıl için büyüme tahminini ve değerlendirmelerini yayımladı. Buna göre sanayiciler Almanya'da GSYİH'nin ABD Başkanı Donald Trump'ın planladığı ek gümrük vergilerinden bağımsız olarak bu yıl yüzde 0,1 düşmesini bekliyor. Avro Bölgesi'nin bu yıl yüzde 1,1, küresel ekonominin ise yüzde 3,2 büyüyeceğini tahmin eden BDI, Almanya'nın ekonomik açıdan Avro Bölgesi'nin en gerisinde kalacağını kaydetti. BDI Başkanı Peter Leibinger, düzenlediği basın toplantısında, Almanya'nın derin bir ekonomik kriz içinde olduğunu belirterek, "Durum çok ciddi. Özellikle sanayideki büyüme yapısal bir kırılma yaşadı." dedi. Leibinger, Almanya'daki mevcut ekonomik krizin sadece Koronavirüs pandemisi

ve Rusya-Ukrayna savaşının bir sonucu olmadığını belirterek sorunların iç kaynaklı ve ekonominin 2018'den bu yana mücadele ettiği "yapısal zayıflığın" sonucu olduğunu söyledi.

Öte yandan, Alman ekonomisi Çin ile artan rekabet ve yapısal sorunların ekonomiyi frenlemesiyle art arda iki yıl küçülme kaydetti. Geçen yılın son çeyreğinde yüzde 0,1 küçülen ekonomi, 2025'in son çeyreğinde de daralması halinde, iki çeyrek art arda daralma teknik olarak resesyon anlamına gelecek. Sistemin ilan ettiği durgunluk ilanı ise krizin resmî kabulü anlamına gelmektedir. BDI'nın tahmini doğrultusunda, Avrupa'nın en büyük ekonomisi olan Alman ekonomisi, 1990'da iki Almanya'nın birleşmesinden bu yana ilk kez art arda üç yıl boyunca büyümemiş olacak.

Devam eden ekonomik kriz, Alman endüstrisine bir yıl içinde 100 binden

fazla işe mal oldu. Sermaye için çalışan denetim ve danışmanlık firması EY'nin yaptığı bir analize göre, otomotiv sektörü en çok etkilenen sektör oldu. Sadece orada yaklaşık 45 bin 400 kişilik net bir iş kaybı kaydedildi; bu da ayda yaklaşık 4 bin işe denk geliyor.

Alman endüstrisi, Federal İstatistik Dairesinin verilerine dayanan araştırmaya göre; ilk çeyreğin sonunda 5,46 milyon kişiyi istihdam etti. Bu, bir yıl öncesine göre oransal olarak yüzde 1,8, rakamsal olarak 101 bin kişi daha azdı. 2019'daki koronavirüs pandemisi öncesinden bu yana, çalışan sayısı 217 bin, yani yüzde 3,8 azaldı. Ülkedeki tahmini brüt katma değer kaybı 2020-2024 yılları arasında toplamda 555 milyar avroyu aşarak 2001-2004 yapısal krizinden ve 2008-2009 krizinden daha derin bir krizin varlığını göstermektedir. Düşük faizler ve pandemi sübvansiyonlarıyla ertelenen şirket iflasları da bu tezi desteklemektedir: 2024'ün son çeyreğinde 4 bin 215 şirket iflas ederken, aralık ayında işsiz kalan insan sayısı 186 bin oldu.

Alman ekonomisinin bu durumda olmasının, diğer emperyalist ülkelerle olan ilişkiler/çelişkiler bağlamında ele alınması da önemlidir. Bilindiği üzere, Alman tekelleri 2008-2009 krizinin neden olduğu pazar daralması sorununu, başta Çin'deki doğrudan yatırımlarını olağanüstü artırarak aşmaya çalıştı. Çünkü Çin ekonomisi hızla büyüyordu. Batılı kapitalist ülkelerin ekonomik krizi aşmalarında Çin'deki ekonomik büyüme bir can simidi olarak görülüyordu. Dünyanın ikinci büyük ekonomisine dönüşen Çin, ihracatta Almanya'yı geçti. Hatta Almanya, ihracat fazlasında 2010-2021 yılları arasında ABD'nin de gerisine düştü. ABD hegemonyasına meydan okuyan Çin ve diğer BRICS ülkelerinin yükselişi, emperyalistler arası rekabet ve çelişkiyi derinleştirdi. ABD ile gümrük vergisi anlaşmazlığı, dünyanın en büyük ekonomisine yapılan ihracatı tehlikeye atarken Çin'den gelen rakipler Alman sanayi şirketleri üzerinde fiyat baskısı yarattı.

ZAMAN KAYBETMEDEN HAZIRLANMAK

Alman emperyalizminin krizi aşmak için gerekli mali ve teknolojik imkânları sonuna kadar kullanacağı ortadadır. Fakat bunu yaparken sınıfsal dengelelerin bozulmasına, tekelci burjuvazinin saldırılarına karşı geniş bir toplumsal

tepkinin açığa çıkmasına yol açmadan; dolayısıyla politik istikrarsızlıklarla karşı karşıya kalmadan süreci ilerletmek durumundadırlar.

Alman medya kanallarında dile getirilen savaş yanlısı haberlere bakıldığında ise can simidi olarak savaş ve savunma harcamaları, pandemi sonrasında azalan bireysel ve ticari tüketimdeki düşüşten beslenen resesyonun hafifletilmesini sağlayan bir araç olarak görüldü. Uluslararası finans sermayesi, Alman borsası DAX'ta öne çıkan silah üreticisi şirketlere yöneldi; savunma sanayii yeni siparişler aldı ve askerî teknolojiler üreten yeni firmalar hızla ortaya çıktı. Nordik ve Baltık ülkeleriyle geliştirilen iş birlikleri ve eylem planları ise yalnızca askerî ve ticari ortaklıklara değil, aynı zamanda yenilenebilir ve fosil enerji kaynaklarının lojistik dağıtımına ve çeşitli altyapı projelerine de zemin hazırladı.

Bunun siyasî ve kültürel ayağını da toplumda militaristleştirmeye yönelik adımlar atarak gerçekleştirmeye çalıştı. Federal Eğitim Bakanı ve Liberal Partili Bettina Stark-Watzinger, okulların orduyla ilişkisinin kolaylaştırılmasını, sivil savunma eğitimi ve tatbikatları yapılması gerektiğini ileri sürdü. Savunma Bakanı Boris Pistorius ise sosyal demokratların 1914'teki "anayurt savunması" çağrısını anımsatan bir dil kullanarak, "Almanya 2029'a kadar savaşa hazır olmalı", "zorunlu askerlik geri getirilmeli" gibi ifadeler kullandı. Alman ordusunun çıkarttığı IF dergisinin başyazısında Albay Harald Lamatsch, toplumun militarizasyonu ihtiyacını, "Ben ancak bana gerekli araçları ve desteği veren bir toplum için savaşırım" diyerek gerektiğinde kitleleri mobilize eden bir operasyonel plana ihtiyaç olduğunu savundu.

Rusya-Ukrayna Savaşı, Alman silah şirketleri açısından büyük bir olanak yaratmıştır. Thyssenkrupp şirketine bağlı askerî denizaltı ve deniz savunma sistemleri üreten Marine Systems'in (TKMS) kâr marjı 2020 yılında 24 milyon avrodan 2023'te 73 milyon avroya, 2024'te ise 125 milyon avroya yükseldi. Alman ordusu hipersonik silahlara yatırımlarını artırıp hava savunma sistemlerini yenilemeye girişirken 2020'li yıllara kadar ağırlığını Güney Afrika, Hindistan, Mısır, Suudi Arabistan, Tayland gibi ülkelere kaydıran Diehl Defence, 2022'den itibaren Avrupa pazarını domine ederek gelirini yüzde

300'den fazla artırdı.

Almanya'nın, daha etkili bir emperyalist aktör olma arzusunun açık bir göstergesi olarak NATO ittifakına bağlılığını vurgulaması, orduyu Avrupa'nın en güçlülerinden biri haline getirme hedefi, Ukrayna Savaşı karşısında izlediği sert tutum ve Orta Doğu'daki çatışmalarda İsrail'e verdiği koşulsuz destek bu stratejinin temel ayaklarını oluşturmaktadır. Bu yönelim yalnızca dış politikada değil, iç politikada da kendini açık biçimde göstermektedir. Almanya, "tarihsel sorumluluk" söylemini kullanarak Filistin'le dayanışma girişimlerini bastırmakta; medyada İsrail yanlısı propagandaya zemin hazırlamakta ve uluslararası arenada açık biçimde taraflı bir pozisyon almaktadır. Böylece Almanya hem dış politikada askerî güç ve jeostratejik çıkarlar üzerinden konumlanmakta hem de içeride bu çizgiyi ideolojik, siyasî ve hukukî araçlarla pekiştirmektedir. "Ulusal çıkar", "güvenlik" ve "demokrasiyi koruma" söylemleri büyük savunma bütçelerinin haklı gösterilmesini sağlarken neoliberal reformlar "modernleşme" ve "rekabet gücü" gibi kavramlarla toplumsal onayı üretmeyi amaçlamaktadır.

Sonuç olarak emperyalist yönelim; militarizm, neoliberalizm ve siyasî baskı mekanizmalarının birleştiği bütünlüklü bir stratejiye dönüşmüş durumdadır.

SALDIRILARIN PERDESİ: BORÇ FRENİ

Almanya'nın krizle baş etme politikalarının önemli bir bileşeni olan ve 2009'da Anayasa'da yapılan reformla yürürlüğe giren borç freni düzenlemesi, federal hükümet ile eyaletlerin yeni borçlanmalarını sınırlandırarak uzun vadeli bir bütçe disiplini hedefliyordu. Gelecek nesillerin aşırı borç yükü altında ezilmesini engellemek amacıyla tasarlandığı iddia edilen bu mekanizma, sistemin kendi mantığı doğrultusunda zamanla kamu yatırımlarını sistematik biçimde baltalayan bir sabotaj aracına dönüşmüştür.

Borç freni politikası, kamu harcamalarını kısıtlayarak eğitim, sağlık ve sosyal yardımlar gibi temel hizmetlerin finansmanını azaltmaktadır: Almanya'nın eğitim sistemi, kronik bütçe yetersizliği nedeniyle uluslararası standartların gerisinde kalmıştır. Pandemi sonrası toparlanamayan sağlık sistemi, borç freni nedeniyle gerekli yatırımlardan

mahrum bırakılmıştır. Hastaneler, personel yetersizliği ve ekipman eksikliği nedeniyle aşırı derecede zorlanmaktadır. Bu durumlar Almanya'nın sağlık altyapısını daha kırılgan hale getirmiştir. Kamu yatırımlarının eksikliği, var olan iş alanlarını korumayı, yeni iş alanlarının yaratılmasını ve ekonomik çeşitliliği engellemektedir.

Bürokrasiyi azaltma, şirketlere vergi kolaylıkları sağlama ve enerji maliyetlerini düşürme gibi önlemler sermayenin önünü açarken; toplumun geniş kesimleri açısından gelir eşitsizliğini büyütme potansiyeli taşımaktadır. Merz hükümetinin "Üretilenden fazlası harcanıyor" söylemi, krizin sorumluluğunu sosyal harcamalara yükleyerek "refah devleti sona erdi" söylemiyle işçi ve emekçilerin ekonomik ve sosyal haklarına saldırıyı meşrulaştırmaktadır. Sosyal yardımlar bir hak olmaktan çıkarılıp lütuf gibi sunulmakta, işsizlik bireysel bir sorun olarak çerçevelenmekte, emek gücü daha ucuz ve güvencesiz hale getirilmektedir. Hükümetin işçilere yönelik bir koruma planı bulunmamaktadır; aksine fazla mesai vergilerinin azaltılması ve çalışma saatlerinin esnetilmesi, emekçiler için daha güvencesiz bir iş rejiminin önü açılmaktadır. Bu yaklaşım, emeği değil sermayeyi merkezine alan bir ekonomi politikasının ifadesidir.

Uzun süredir sistematik biçimde kullanılan bu strateji, sağlık, eğitim ve sosyal hizmetlerdeki yetersizlikleri "göçmenlerin yarattığı yük" olarak çarpıtmaktadır. Böylece ekonomik krizin sınıfsal karakteri görünmez hale gelmekte ve toplumun öfkesi gerçek sorumlulara değil, emekçi göçmenlere yönelmektedir. Bu söylem yalnızca aşırı sağın değil, ana akım siyasetin de rıza üretim mekanizmalarına eklenmektedir. Toplumsal sorunlar bireyselleştirilerek sınıf dayanışması zayıflatılmaktadır. Irkçılık, krizin üstünü örten bir ideolojik sis perdesi işlevi görmektedir.

Yürürlükteki göçmen politikasının daha da sertleştirilmesi hedefiyle parlamentoda; sınır kontrollerinin kalıcılaştırılması, iltica talebinde bulunanlar dahil geçerli bir giriş izni olmayanların sınırlardan geri çevrilmesi, ülkeyi terk etmesi yönünde karar alınanların derhal gözaltına alınması, gözaltı merkezlerinin sayısının artırılması, Afganistan ve Suriye dahil sınır dışı etme işlemlerinin günlük hale getirilmesi, ülkeyi terk etmesi gereken "suçlu veya tehlikeli kişilerin" gönüllü olarak ülkelerine

dönene veya sınır dışı edilene kadar gözaltı merkezlerinde tutulmaya devam edilmesi gündeme getirilmiştir.

Sonuç olarak krizin faturası işçi emekçilere ve göçmenlere yüklenmekte; bu uygulamalara karşı gelişecek muhalefeti engellemek için burjuva partiler, göçmen sorunu üzerinden toplumu kamplaştırarak emekçilerin dikkatini yoksulluk, işsizlik, hayat pahalılığı, militarizm gibi temel sorunlardan uzaklaştırmak istemektedir.

İstenilen düzeyde olmasa da Almanya işçi ve emekçileri var olan kriz ve yoksulluğa, hak gasplarına, savaşa karşı tepkisini göstermektedir. Grevler, protestolar ve köylü yürüyüşleri derinleşen sınıf çelişkilerinin göstergesi olarak algılanmalıdır. Bu karşı çıkışların daha ileriye taşınamamasının hatta zayıflatılması ve söndürülmesinin altında yatan nedenlerden biri, ülkedeki sendikaların durumudur. Çalıştıkları fabrikaların kapanmasıyla tehdit edilen işçiler, “işsiz kalmak ya da burjuvazi tarafından dayatılan her türlü kötü koşula razı olmak” ikilemiyle yüz yüze bırakılmaktadır. Uzayan iş saatleri, gerileyen ücretler, kırılarak yok olma noktasına geriletelen sosyal haklar, geçici ya da kısa süreli işçilik gibi güvencesiz çalıştırma modellerine eşlik eden sendikasılaştırma yöntemlerinin alabildiğine yayılması, işçi sınıfının karşı karşıya olduğu kara tablonun en göze çarpan unsurlarıdır. Kuşkusuz, burjuvazinin bu saldırıları derinleştirmesini kolaylaştıran, düzene tümüyle entegre olan sendika bürokrasisinin teslimiyetçi

ve iş birlikçi tutumlarıdır.

SINIFIN ÖRGÜTSEL BATAĞI SENDİKALAR

İşçi sınıfının devrimci politik örgütlülüğünün tüm dünyada zayıflaması, burjuvazinin sınıf içindeki kolu durumundaki sendika bürokrasisinin dizginsiz ihanetini hayata geçirmesini kolaylaştırmaktadır. Almanya'daki milyonlarca işçinin üye olduğu en büyük sendikal üst örgüt olan Alman Sendikalar Konfederasyonu (DGB) bu sorunda genellikle tartışmaların merkezinde yer almaktadır.

Korona pandemisi sırasında, DGB, metal ve elektrik sanayisindeki toplu sözleşme turunu iptal etti. Böylece Almanya'nın en önemli sektörlerinden birinde “sıfır zam” yapılmasını sağladı. Aynı zamanda, Federal Almanya tarihinde hiç olmadığı kadar çok insan kısa çalışma sistemindeyken DGB, en yüksek “örgütlenme oranına” sahip sektörde grev gibi temel mücadele aracını bilerek elinden bıraktı.

Ukrayna savaşı patlak verdikten sonra DGB, orduya ayrılan 100 milyar avroluk “özel fon”a karşı hiçbir direniş göstermedi; tersine, Alman emperyalizminin savaş politikalarına ideolojik destek sundu. Aksine, IG Metall, SPD ve silah sanayiinin merkezi lobi örgütüyle birlikte daha fazla silahlanma çağrısı yaptı. Ardından gelen enerji krizi sırasında işçi sınıfı, onlarca yıldır görülmemiş düzeyde enflasyonla karşılaştı. Fakat DGB, 2022'de “Konzertierte Aktion”

adı verilen paktın içine girerek sermaye ve siyasetle birlikte reel ücretlerin uzun vadede düşürülmesi ve bunun tek seferlik ödemelerle yumuşatılması konusunda anlaştı. Sonuç olarak, yarıpılan her yeni toplu sözleşmede reel ücret kayıpları yaşandı.

Gazze'de, dünya gözleri önünde süren Filistin halkının soykırımına DGB, İsrail'in Histadrut sendikasıyla birlikte ortaklık ederek suç ortağı oldu. Buna karşı çıkan sendikacılara ise aktif biçimde baskı uyguladı. Volkswagen'de 2024 sonunda duyurulan kitlesel işten çıkarmalar ve fabrika kapanışları karşısında DGB yalnızca uyarı eylemleri düzenledi; devam eden toplu sözleşme sürecine rağmen bu saldırılara karşı ciddi bir direniş örgütlenmedi.

Hizmet sektörü çalışanlarının sendikası Ver.di, bir toplu sözleşmede haftalık çalışma süresinin 40 saatin üzerine çıkarılmasını kabul etti. 1918'de kazanılan 40 saatlik çalışma haftası şimdi kaybedildi. Aynı sözleşmede, cıvık ve öğrencilerin kadroya alınmasının koşulu olarak “anayasal sadakat” maddesini kabul etti. IG Metall Görnitz, köklü vagon üretiminin tank üretimi lehine durdurulmasını, yani savaş ekonomisini destekledi.

Bu örneklerden de anlaşılacağı üzere öncelikle, meslekî dar kafalılıkla sınırlanmış, onları kitlelerden koparan bürokratik aygıt tarafından eli kolu bağlanmış ve sendika yöneticileri tarafından patronlar lehine yönlendirilen vasıflı ve iyi ücretli işçilerin ihtiyacını karşılayan

sendikalar, sadece toplumsal devrim davasına değil, kendi üyelerinin yaşam koşullarının düzeltilmesi davasına da ihanet etmişlerdir. Onlar, patrona karşı sendikal mücadele sahasını terk etmiş ve bunun yerine kapitalistlerle her ne pahasına olursa olsun yapılacak barışçıl bir sözleşme programını koymuşlardır.

Sınıf hareketindeki gerilemenin ve işçi sınıfının devrimci bir önderlikten ve örgütlülüğünden yoksun oluşunun bir sonucu olarak, militan bir sınıfsal durumun basıncından azade olan sendika bürokrasisi, sendikaları “emperyalist kapitalizmin ikincil aygıtları” ve proletaryayı burjuvazinin tehditlerine boyun eğmeye ikna etme araçları haline getirmiş durumdadır.

Kuşkusuz bu yapısal özellikler olduğu gibi kalmayacaktır; sınıf mücadeleleri keskinleştikçe yapıda yeni çatlaklar belirecek, politik ve toplumsal çelişkiler tekeli burjuvazinin attığı her adımla birlikte daha da derinleşecektir. Ancak değişeceği şimdiden kesin olan bir şey varsa, o da yaklaşan çetin süreçten daha aydınlanmış biçimde çıkan işçilerin sayısının artacağıdır. Bu süreçten güçlenerek çıkanlar, burjuvazinin değil kendi sınıfının ruhuyla hareket edecek olanlardır.

İşçi ve emekçilerin yararına olacak şey, burjuvaziden ve kapitalist devletten bağımsız, sınıf eksenli bir mücadelenin güçlü bir şekilde yürütülmesi için, işçi sınıfının en geniş birliğinin sağlanması ve bu temelde iktidar perspektifli bir mücadele hattı oluşturulması olacaktır.

EGEMEN SINIFLARIN EDEBİYATA DİKTESİ GÖRÜNÜRLÜK, SINIF VE SESSİZ SESLER

Sadece edebiyat değil, haberleri izlerken de şu soruyu sormalıyız: Bu hikâyeyi kim anlatıyor ve bu anlatım kime hizmet ediyor? Emperyalist-kapitalist sistem yalnızca ekonomi ve siyaset alanlarında değil, kitlelerin yaşamı üzerinde etkisi olan her alanı işgal ediyor, tekelleştiriyor ve çölleştiriyor. Söz konusu edebiyat olunca kültürün tüm ana damarlarını sıkıştırıp kendi ritminde boğuyor. Denklem basit: ya sisteme itaat et, içindeki yerini al ve olanaklarından faydalanan ya da sistemin dışına itil ve bunun için cezalandırılmayı göze al. Bu ayrımı yapan şey yazarın edebi yeteneği değil; sınıf, görünürlük, güç ve temsil imkânıdır.

Bu yazının yazarı, dokuz çocuklu işçi-köylü bir ailenin eğitim alabilmiş ikinci çocuğu. Ne kitaba, ne günlük gazeteye erişimi vardı. Ancak aylar öncesine ait buruşturulmuş gazete parçalarının sarıldığı sefer tasları... Tarlada çocuk işçi olarak çalışırken, o bölük pörçük gazete parçalarından kendine okuma hayalleri kurmuş bir çocuk için liseye varmak inanılmazdı; Ayşe Kulin kitabı alıp okumak ise neredeyse mucizeydi.

Manikürlü elleri, kusursuz bir simetriyle kesilmiş dümdüz fönlü saçlarıyla kitabın arka kapağından bana gülümsüyor ve hatta kulağıma fısıldıyordu: “Yeterince çalışırsan sen de başarabilirsin.” Bunun sistemin en sihirli, en albenili cümlesi olduğunu ve bana bir hayal pazarlandığını çok sonradan fark edecektim.

O ilk gençlik çağında elime geçen her yazısını, romanını, kitabını okudum Ayşe Kulin’in. Her kitabevinde çok satanlarda o vardı. Bilinçli olarak oluşturulmuş kitap kulelerinde hep en üstteydi. Radyoda ondan bahsediliyor, kitabı çekilişle veriliyordu. Okulda öğretmenler edebiyat dersinde onu ödev veriyordu. Bu görünürlük ona önce Cumhuriyet gazetesinde bir köşe, ardından ülkenin “en prestijli ödülleri” Haldun Taner ve Sait Faik Abasıyanık ödüllerini getirdi.

Yazarın eserlerine baktığımızda, bireyin iç dünyasının toplumsal koşullardan tamamen arındırıldığını görürüz. Toplumsal bağlamı silen, okuru manipüle ederek kulağına “Yeterince güçlü olursan her şey mümkün, kader senin ellerinde” diyen bir umut tacirliği vardır. Kulin’in karakterleri çoğu zaman burjuva ayrıcalıklarına sahiptir; acıları steril, sevinçleri narkotik bir iyimserlikle yıkanmıştır. Ayakları gerçeğin

zeminine basmayan, içi boş kişilerdir. Yazar, toplumsal sorunlara değinmek, bunların insan yaşamındaki etkilerini vurgulamak, karakterleri aracılığıyla çözüm aramak yerine ayrıcalıklı üst sınıf yaşamının konforuna sarılır. Bireyi parlatırken sistemin korkunç karanlığını saklayan bir iyimserliği estetik değil, tüketim nesnesi olarak sunar. Kulin’in popülarlığı okura sorgulamayı değil, “her şey çözülebilir” yanılgısını sunar. “Adı Aylin” romanında bireyin kendi hikâyesini yarattığı vurgusu tekrar tekrar önümüze gelir; sınıf, politik ortam, ekonomik koşullar yoktur. Yalnızca bireyin seçimleri ve onların romantize edilmiş sonuçları vardır. “Köprü” ya da “Nefes Nefese” gibi eserlerinde de benzer bir iyimserlik kol gezer. Acılar, kırılganlıklar elbette vardır ama bunlar sadece kişilerin yanlış seçimlerinin sonucudur. Sonunda hepsi bir “hayata tutunma” vaadine bağlanır. Sistemin hiçbir suçu yoktur.

Gericiliği sürdürmek için sistemin sevdiği edebiyat tam da budur: Bireyciliği parlatırken iyimserliği bir tüketim nesnesi olarak pazarlayan eserler. Okura sistemi sorgulatmak yerine Amerikan rüyasını sunar: “Yeterince çalışırsan her şey mümkün.”

Ayşe Kulin’i biraz anlayabildiysek, gelin onun bir panelde anlattığı şu hikâyeyi dinleyelim: Evinin karşısında çöp toplayan insanlar vardır. Cama çıkıp onlara bağırır; ortalığı dağıttıklarını, çevreyi kirlettiklerini söyler, bundan korkunç rahatsız olur. Bir gün eline Nalan Türkeli’nin “Varoшта Kadın Olmak” kitabı geçer. “Güneydoğu’dan göç etmiş, ilkokul 3 terk bir kadın ne anlatabilir ki?” diyerek küçümseyerek kitabı okur ve kendi ifadesiyle şöyle der: “Ben ne biçim bir insanım? Bir an olsun, bir insan neden başkasının çöpe kafa-sını sokup karıştırır diye düşünmedim.”

Bu cümlede pişmanlıktan çok, ülkede çok satan bir kadın yazarın –hem de okur kitlesinin çoğu kadinken– kendini halktan ne kadar uzak konumlandığı ortaya çıkıyor. Sokağın en temel gerçeğini, yaşam mücadelesini görmeyip kadınlara bireysel kurtuluş masalları anlatıyor. Bu olsa olsa sınıfsal körlüğün en yumuşak ifadesidir.

Şimdi yüzümüzü Ayşe Kulin’den, onu şaşırtan yazara çevirelim.

“Cesaretimi korkularımdan aldım.”

Nalan Türkeli, Ümraniye’deki Kazım Karabekir Mahallesinde gecekonda da yaşayan, konfeksiyon atölyesinde çalışan bir işçi. Varoшта Kadın Olmak adlı eserinde gecekonda yaşamını, kadınların hayatını hapishaneye çeviren feodalizmin ikiyüzlülüğünü, eğitim eşitliğine ulaşamayan kız çocuklarının nasıl çocuk işçilere dönüştüğünü, kendi yaşamının zeminini kullanarak anlatır. Yoksulluk, baskı, sistem dışına itilmişlik onun ait olduğu sınıfın hem çilesi hem de yazınsal mayasıdır.

Basılan ilk kitabını işçi arkadaşlarına satar; oradan bir radyoya konuk olur, tesadüfen 43 kitap satar, buna inanamaz. “Ben sadece gördüğümü, bildiğimi yazdım; bu beni yazar yapar mı?” diye düşünür. Kazandığı parayla ikinci kitabının basım masrafını çıkarır. Arkasında kimse yoktur. Üstelik sürekli “boş işlerle uğraşıyorsun” diyen kumarbaz kocası, “akılsız kadına veresiye verilmez” diyen bakkal, “deli bu kadın” diye dedikodu yapan mahalleli vardır. Olmayanlar kimlerdir peki? Büyük kitabevlerinin editörleri, yayın dünyasının tanınmış ilişkileri, PR ekipleri, reklam ajansları, dağıtım ağları...

Sanatın “sanat içindir” dediği aristokrasi, elbette edebiyatta da kendi ezgilerinin çalınmasını ister. Kendi hikâyelerinin okunmasını, kendi senaryolarının izlenmesini, kendi şarkılarının duyulmasını ister. Oysa edebiyat insanlara başka dünyalara açılan kapılardır; dünyayı deneyimleyerek öğrenemeyeceğimiz için sorgulama, anlama ve hayal kurma hakkı verirdi bize.

Bugün popüler metinlerin çoğu gerçeğin yanından bile geçmez; okuru rahatlatır, eğlendirir, acıları sterilize eder. Okura şunu söyler: Satın al, oku ve unut! Kitabevlerinin “çok satanlar” rafı okurun seçimi değil, ona seçtirilen şeydir. Bookstagram fenomenleri, PR ajansları ve pazarlama departmanları hep bir ağızdan bağırır: “Siz alt tabakasınız, seçemezsiniz, biz sizin için seçiyoruz.”

Emperyalist dünya ve onun tüm halklarındaki egemenler halkı sevmediği gibi onu nesneleştirmeyi hedef haline getirir. Bizden çıkan edebiyatı, sinemayı, tiyatroyu, şiiri bir bütün olarak sevmiyor. Bir kitap alırken her zaman aynı soruyu sormalıyız: Bu hikâyeyi kim anlatıyor ve bu hikâye kime hizmet ediyor? Edebiyat dünyasında yer edinmenin yalnızca yeteneğe bağlı olmadığı; yetenekli ama

yeterli olanaklara sahip olmayan pek çok yazarın hayatını başka işlerden kazanmak zorunda kaldığı gerçeği önümüze çıkıyor. Ayşe Kulin Amerikan Koleji mezunu. Yirmili yaşlarında Londra, Paris, Roma’da yaşıyor. Bu onun diline, yeteneğine elbette yansıyor. Burada konu “kim daha iyi yazar?” tartışması değil. Konu şu: Kimin kitabı görünür, ulaşılabilir, ödüllendirilebilir ve kazançla sürdürülebilir kılınıyor? Kimin hikâyesi dolaşıma sokuluyor?

Nalan Türkeli’nin kitapları sadece internetten bulunabiliyor; kitabevlerinde yok. Çünkü sistem ona erişim imkânı vermiyor. Asıl soru şudur: Anlatılan kimin hikâyesi ve biz edebiyatta safımızı nerede tutacağız? Bu Edebiyatı saf tutmak duygusal bir eğilim değil; sınıfsal bir zorunluluktur. Çünkü bugün görünür olan her yazar, aslında sistemin izin verdiği ölçüde görünürdür. Raflara dizilen kitaplar bir kültürel seçki değil, egemen sınıfların belirlediği bir hiyerarşidir. Okur kendi zevkiyle seçim yaptığını düşünür ama eline geçen metin çoktan seçilmiştir. Bu nedenle mesele yetenek değil—kimin dolaşıma sokulduğu, kimin görünmez kılındığı, hangi sesin sistem tarafından filtrelendiğidir.

Ayşe Kulin’in ülke çapında bulunabilir hikâyeleri yeteneğinden önce sınıfsal gücünü gösterir. Nalan Türkeli’nin metinlerinin kitabevlerine girememesi ise onun yetersizliğinden değil; taşıdığı sınıf gerçeğinin egemen kültür için rahatsız edici bulunmasındandır.

Bugün edebiyat alanı eşit bir meydan değildir: sermayesi olanlar için geniş bir otoyol; geri kalanlar için daha en baştan barikat kurulmuş dar bir yol vardır. Bu barikat yeteneği değil, sınıf kökenini sınar; hikâyenin değerini değil, piyasanın tahammül sınırlarını test eder. Bu yüzden bazı hikâyeler dolaşıma sokulur, bazıları daha ilk adımda boğulur.

Hangi hikâyeye kulak vereceğiz? Hangisinin susturulmasına göz yumacağız?

Kültür alanında tarafsızlık yoktur: ya görünmez bırakılanın yanında durur sun ya da farkında olmadan düzenin taşıyıcısı olursun. Her alanda olduğu gibi edebiyatta da bir tekelleşme, fırsatların ve olanakların ezilenlerin gerçek dünyasına hitap edenler için daraldığı bir gerçektir.

UZAY, YAŞAM VE TEKRARLANAN KOMPLO TEORİLERİ

Her insan için gökyüzü ve ötesi, her zaman merak konusu olmuştur. Tarih boyunca milyarlarca insan her gün gökyüzüne baktığında, hayaller kurmaktan geri duramamış, içinde bilinmezliğin ürpertisini hissetmiştir. Bu denli büyük bilinmezliklerin yarattığı ürperti ve merak, hep bir yorum getirme çabasının da kaynağı olmuştur. Bu dönemde insanlığın bilgisinin ve bilgi edinme olanaklarının sınırlı oluşu, evrenin uzun bir dönem boyunca bilinmezlik üretmesini sağlamıştır. Ancak bilginin sınırlı oluşu, yine de kimi yorumlar getirilmesinin önüne geçememiştir. Bu yorumlardan bazıları gerçeğe yakın veya gerçeğe uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmeye çalışılmışsa da bu yorumların test edilebilir olmayışı, mistik yorumların yani ispata ihtiyacı olmayan teorilerin daha fazla parlmasına yol açmıştır. Gerçeği anlamaya dönük somut yorumlar ispat yükümlülüğü taşır, en azından buna açıktır. Ancak mistik yorumların sorgulamaya

ve teste kapalı oluşu, daha hızlı biçimde yayılmalarına olanak tanımıştır. Buna rağmen, evrene dair somut teorilerin sürekli olarak oluşturulmasına engel olunamamıştır.

Antik Çağ'da insanlar gökyüzüne baktıklarında genelde büyük bir uyum ve düzen görmekteydi. Yıldızlar çoğunlukla aynı yerinde, güneş her gün aynı davranışta, uzay boşluğu her gün aynı biçimde belirmekteydi. Evrenin, insanların günlük yaşamları ile uyuşmayan büyüklük ölçüleri, farklı fizik kanunlarının işlemesine neden olmaktaydı, ancak insanlar henüz bundan haberdar değillerdi. Makro ve mikro evrendeki fizik yasaları, günlük yaşamda tanık olunan tabiatın davranışları ile uyumlu değildi. Makro evrende gelişen hareketlerin o dönemin insanları tarafından gözlemlenemeyecek kadar uzaklıkta ve anlamlandırılmayacak nitelikte oluşu, bu insanların yalnızca bir düzen ve uyum görmesine sebep oluyordu.

Dünya üzerinde sürekli görülen değişim ve hareket, gündüz ve gece iki ayrı biçimde gözlemlenen evren ile uyumlu değildi. Bu evrenin sınırları neydi, merkezi nereydi, bir tavanda asılı gibi duran ve yalnızca geceleri ortaya çıkan küçük ışık parçaları da neyin nesiydi? Bu soruların tümü, binlerce yıl boyunca birer giz olarak kalacaktı.

Sümerlere göre, evren ilk başta tümüyle sudan oluşmaktaydı. Bu denizin çocukları olan "An ve Ki" birbirinden ayrıldığında ise gökyüzü ve yeryüzü de oluşmuş oldu. Ancak denizin kaynağı neydi, bu henüz Sümerlerin ilgisini çekmiş değildi. Onlara göre evrenin merkezi Dünya'ydı. Daha sonra Antik dönem uygarlıklarının büyük bir kısmı aynı fikirde oldu. Ancak Dünya'nın değil de Güneş'in evrenin merkezinde olduğunu savunanlar da mevcuttu. Sokrates öncesi filozoflardan olan Anaksagoras, Güneş'in aslında bir yıldız olabileceğini savundu ve Güneş ve Ay

tutulmalarını doğru bir şekilde açıklama uğraşına girişti, bunda başarılı da oldu. Bu çabaları sonucu dinsizlikle suçlandı, sürgün edildi ve neticede açlıktan hayatını kaybettiği rivayet edilmektedir. Ancak kendisinden sonra Aristarkus onun fikirlerini geliştirdi ve evrenin merkezinde Güneş'in olabileceği iddiasını ortaya attı. Buna temel gerekçe olarak ise Güneş'in boyutlarını referans aldı. Anaksagoras Güneş'in Mora yarımadasından daha büyük olabileceğini tahmin etmiş ve bunu söylerken muhtemelen tutulmalardan yola çıkarak bir tahmin yürütmüştü. Ancak Aristarkus Güneş'in dünyadan 7 kat daha büyük (gerçekte 108 kat daha büyüktür) olduğunu tahmin etmiş, bu durum da Güneş'i doğal olarak evrenin merkezi haline getirmişti. Ancak bu fikirler, dönemindeki hâkim görüşlerle çelişmiş ve kabul görememişti. Bütün dinler, Dünya'yı ve insanı merkezine alacak şekilde gelişmiş, dolayısı ile evrene dair ortaya çıkan alternatif görüşler kabul

görmemişti. Ta ki Kopernik tarafından gezegenlerin Güneş'in merkezde olduğu yörüngelerde hareket ettiği bir sistem teorisi ortaya konulana kadar dünya merkezli evren modeli hâkim görüş halinde kalmıştı. Bu dönemin teorilerinde bugünkü anlamda bir dünya dışı yaşam veya bir uzaylı fikri yoktu. Diğer gezegenler üzerinde bir yaşam olabileceğine dair ya da başka benzer dünyaların olup olmayacağına dair bir kafa yoruş da yoktu. Dünya dışı yaşama dair getirilebilen tek önermeler, uzaylı tanrılarıydı. Tanrılar dünya dışından gelebilmekte, gökyüzünde varlığını sürdürmekte ve gökyüzündeki dengeyi korumaktalardı.

EVRENİMİZİN NASIL BİR YAPISI VAR?

Evrenin merkezinin neresi olduğu ya da evrenin geometrisinin ne olduğu henüz daha tartışmalı bir konudur. Evren derken genellikle kastedilen, gözlemlenebilir evren olmaktadır. Geometrisi ise yani gözlemlenebilir, her bir yönden görünebilir evreninin bir balon benzeri olduğu, herhangi bir köşenin gözlemlenemediği bir yapıdadır. Ancak bu küresel yapının kendisi, hiçbir boşluğa yer bırakmayan bir dokuya sahiptir, yer yer bükülebilir, içine çökebilir veya yırtılabilir. Belirttiğimiz gibi, küresel olarak kastettiğimiz, her bir yönden gözlemleyebildiğimiz evrendir. Elbette bu kesin bir yorum değildir, farklı yorumlar da söz konusudur. Bunlar arasında düz bir kağıt gibi olduğuna dair yorumlar da vardır, eğri bir yapısının olduğu yorumlar da mevcuttur. Bunlar ana varsayımlardır, daha fazla varsayım da üretmek mümkündür. Yani evrenin geometrisine dair kesin bir kanıt yoktur, elde farklı yorumlar doğurabilecek çeşitlilikte gözlemler bulunmaktadır. 4 boyutlu yapısı, tüm bunları içerecek bir gerçekliğe de işaret edebilir. Bu evren tanımlaması, evrenin başka bir özelliğine de işaret eder. Evren sınırsız değildir, gözlemlenebilir evrenin bir sonu vardır. Yani gözlemci neredeyse, aslında evrenin merkezi orasıdır, bu demektir ki gözlemlenebilir evrenin sabit bir merkezi bulunmamaktadır. Bugünkü tahminlere göre ise evrenimiz 13.8 milyar yıl yaşında, Dünyamızın yaşam kaynağı olan Güneş henüz 4.6 milyar yıl, Dünyamızın kendisi ise 4.5 milyar yıl yaşındadır.

Eğer gözlemlenebilir evrenin bir ucundan diğer ucuna bir çizgi çekseydik, yani kısaca bir çap belirlemek istesek bunun uzunluğu 93 milyar ışık yılı olacaktı. Yani bu çizgiyi kat etmek için ışığın alması

gereken mesafe, 93 milyar yıla tekabül edecekti. Elbette bu da mümkün olmayacaktır; çünkü evrenin genişleme hızı, ışık hızından daha yüksektir. Yani bugün için ışığın dahi bu mesafeyi düz bir çizgi boyunca kat etmesi mümkün değildir, elbette ekstrem koşullar, solucan delikleri, kara delikler gibi çözümler haricinde. Ancak bütün evren, bundan ibaret değildir. Bizim için gözlemlenebilir evrenin ötesi de vardır, evrenin ışık hızından daha yüksek bir hızda genişlediği varsayılırsa, bu ufku ötesi, git gide kırmızıya kayarak bizden uzaklaşmaya devam edecektir.

DÜNYA DIŞI YAŞAM MÜMKÜN MÜDÜR?

Gözlemlenebilir evrenin içerisinde tahminen 2 trilyon galaksi bulunmaktadır. Bu galaksiler içerisinde trilyonlarca yıldız sistemi ve daha fazla sayıda gezegen ve çeşitli gök cisimleri mevcuttur. Yalnızca bizim içerisinde bulunduğumuz Samanyolu galaksisinde dahi milyarlarca Güneş benzeri yıldız mevcuttur. Yani evrenin her köşesinde Dünyamız gibi yaşama olanak tanıyabilecek milyarlarca gezegenin bulunduğu varsayımında bulunmak hiç de zor değildir. Dolayısıyla evrende Dünyamız dışında da en azından tek hücreli canlılığın var olma ihtimali oldukça yüksektir. Ancak daha karmaşık organik sistemlerin, daha doğrusu insan benzeri gelişkin ve üretici canlıların varlık ihtimali, oldukça düşüktür.

Canlılık söz konusu olduğunda düşük ihtimalleri söz konusu yapan esas olgu, herhangi bir kanıtın olmamasıdır. Tek hücreli basit organizmalara yaşam sağlayabilecek Güneş sistemimizde dahi yaşam alanları mevcutken, şu an için canlılığa kesin kanıt sağlayacak herhangi bir veri bulunamamıştır. Satürn uyduları Titan ve Enceladus, Jüpiter'in uydusu Europa gibi uydular üzerine yapılan çalışmalar ve varsayımlar vardır. Bu uydularda yaşamın olabileceğine dair kanaat oluşmasını sağlayan esas olgu, üzerlerinde okyanus ve nehirlerin yani suyun bulunuyor olmasıdır. Bu okyanus ve nehirler dünyadaki gibi değildir elbette. Enceladus'un okyanusu yaklaşık on kilometre kalınlığında bir buz tabakasının altında yer almaktadır. Uydunun merkezindeki sıcaklık, bu okyanusun var olmasının esas koşuludur. Çeşitli gayzer ve kırıklar üzerinden bu suyun yüzeye çıktığı gözlemlenmektedir. Titan yüzeyinde ise sıvı metan gölleri bulunmaktadır; ancak daha da önemlisi yoğun bir atmosferi olan, bilinen tek doğal uydudur.

Bu da Titan'ı potansiyel mikrobiyal yaşama ev sahipliği yapabilecek yaşam alanlarından biri yapmaktadır. Ancak bu uydularda araştırılan ve beklenen, ilkel organizmaların var olmasıdır. Gelişkin canlılığın var olma ihtimali yok denecek kadar azdır. Ayrıca Mars üzerinde yapılan çalışmalar, yaklaşık 4 milyar yıl önce manyetik alanını henüz kaybetmemişken Mars'ın da Dünya benzeri bir gezegen olarak bir atmosferinin olduğunu göstermektedir. Yani milyarlarca yıl önce belki de Dünya ile yakın zamanlarda Mars'ta da canlı yaşamı başlamış ve sona ermiş olabilir.

Gelişkin canlılığın ve hatta insan benzeri bilinçli canlılığın var olup olmadığına dair tartışma birçok somut gerekçeden beslenmektedir. İlk olarak herhangi bir iz veya sinyal alabileceğimiz yakınlıkta bir yaşamın olmadığı kesindir. Çünkü böyle bir iz veya sinyale rastlamamaktayız. Bu durumu açıklamanın en uygun yolu Fermi Paradoksudur. Bu paradoks, Dünya dışı gelişkin yaşama olanak sağlayabilecek çok fazla olasılığın olması ile gelişmiş bir uygarlığa dair herhangi bir izin olmaması arasındaki çelişkiyi ifade eder. Ancak bu paradoks, her iki ihtimali de göz ardı etmemektedir.

İleri derecede gelişkin bir yaşam varsa dahi, bu yaşam alanından gelebilecek sinyali edinmek çok uzun yıllar sürebilir veya gözlemlenebilir evrende bize belki de hiç ulaşamayacak kadar uzakta olabilir. Güneş sistemine en yakın yıldızın dahi, 4.24 ışık yılı uzaklıkta olması bunun en önemli örneğidir. Kendi galaksimiz içinde bile bir yaşam mevcutsa dahi, bir sinyalin bize ulaşması binlerce yıl alabilir. Bizim 100 yıl önce gönderdiğimiz bir sinyalin de aynı biçimde bu uygarlıklara ulaşması yine binlerce yıl alabilir. Uygun sinyallerin zaten yalnızca onlarca yıldır gönderildiği göz önüne alındığında, astronomik mesafeler göz önüne alınırsa henüz bu sinyal yayılımı oldukça yenidir. Dolayısı ile gelişkin bir canlı formu varsa dahi, bizden haberdar olmaları binlerce, milyonlarca yıl alabilir. Bu zaman diliminde ise insan türünün devam edip etmeyeceğine dair bir garanti yoktur.

UZAYLI TEORİLERİ YENİDEN HORTLUYOR

Komple teorilerinin vazgeçilmezi olan uzaylı teorileri, son günlerde 3I/ATLAS isimli bir yıldızlararası kuyruklu yıldız ile birlikte yeniden canlanmıştır. Bir başka yıldız sisteminden geliyor oluşu ve tipik kuyruklu yıldızlar gibi davranış sergilememesi sebebi ile kısa süre için

de spekülasyon konusu haline gelmiş, ancak geniş çevrede bu nesnenin bir kuyruklu yıldız olduğuna dair güçlü kanıtların varlığı kabul edilmiştir. Diğer yıldız sistemlerine dair bilgiler edinilebilmesi açısından bilimsel olarak önem taşımasının yanı sıra, herhangi bir başka özelliği bulunmamaktadır. Ancak bu nesnenin radyo sinyali gönderdiğine dair açıklamalar, tartışmaları da alevlendirmiştir. Kuyruklu yıldızdan gelen radyo sinyalin sebebinin her ne kadar üzerindeki kimyasal reaksiyonlar olduğu belirlenmiş olsa da bu açıklama komple teorilerinin yayılmasını engellemeye yetmemiştir. Yine demirden neredeyse ayrışık gözlemlenmenin zor olduğu, çünkü astronomik ortamda yalnızca birlikte oluşma koşulları olan nikelin demirden ayrışması olarak bu kuyruklu yıldızda gözlemlenmiş olması onun yapay olduğuna dair fikirlerin ortaya atılmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte 3 gezegene ve Güneş'e oldukça yakın geçecek oluşu da yine komple teorilerini canlandırmıştır.

Bilim çevreleri, 3I/ATLAS'ın gerçekten de oldukça sıra dışı bir yıldızlararası yolcu olduğunu doğrulamaktadır. Ancak tüm bunlar, onun bir kuyruklu yıldız olduğunu yadsımamaktadır. Bu sıra dışılığının sebebi, aslında yıldızlararası kuyruklu yıldızlara çok rastlanmıyor oluşudur. 3I/ATLAS bugüne kadar gözlenen benzerlikler taşıyan yalnızca üç nesneden biridir. Dolayısı ile bilginin sınırlarının oluşu ve nadir rastlanan bir olay oluşu hem ilgiyi üstüne çekmekte, hem de çeşitli söylemlerin yayılmasına olanak sağlamaktadır. Öyle ki önemli astronomlar dahi popüler kitaplar üretmek ticari kazanç sağlamak üretmek uğruna, bilime aykırı açıklamaları yaymayı tercih etmiştir.

Netice itibarıyla Dünya dışı yaşam olma ihtimali tek hücreli boyutta da olsa, mümkündür. Ancak gelişkin canlıların var olması ihtimali zaten yeterince düşükken, aradaki mesafeler göz önüne alındığında temas kurulabilmesi şu an için imkansız gibi görünmektedir.

Dünya genelinde medyanın da etkisi ile, sık sık bu teoriler kendinden söz ettirmektedir. Bu teorilerin yayıldığı yerlerde, bilimin sesi ise kısılmaya çalışılmaktadır. Bu durum, bilimin küçük bir zümrenin tekelinde tutulması ve mümkünse yalnızca gerici sistemin ördüğü duvarların arasına hapsedilmesi çabasının bir diğer karşılığıdır.

19 Aralık Hapishaneler Katliamı davası zamanaşımından düşürüldü

Bayrampaşa Hapishanesinde 19 Aralık 2000’de düzenlenen ve dönemin hükûmeti tarafından “Hayata Dönüş operasyonu” olarak adlandırılan 19 Aralık Hapishaneler Katliamına ilişkin

davanın karar duruşması Bakırköy 13. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. 39 er ve 157 rütbeli askerî personelin yargılandığı davada mahkeme, 22 yıl 6 aylık “olağanüstü zamanaşımının”

dolduğuna hükmetti. Mahkeme, zamanaşımı kararında Ümraniye Hapishanesiyle ilgili yargılamayı emsal gösterdi.

Müdahil avukatlarından Güçlü Sevimli, dosyada zamanaşımının söz konusu olamayacağını, soruşturmanın davaya dönüşmesinin dahi 10 yıl sürdüğünü ve kamu görevlilerinin

yargılanmasında gecikmenin zaten yargının sorumluluğu olduğunu belirtti.

Zülfikar Uralçin (Parti Onur Üyesi): Trakya bölgesinde gençlik mücadelesi içerisinde yer aldı. Çalışkanlığı, ağırbaşlılığı ve dürüstlüğü ile bilinen Uralçin, aynı zaman gençlik önderlerindendi. Faaliyet sürdürdüğü semtlerde halkın güvenini, sevgisini kazanan Uralçin, faşistlerin de korkulu rüyası haline geldi. Uralçin, 19 Kasım 1976 yılında İstanbul Göztepe Akşam Ticaret Lisesi önünde faşistler tarafından vurularak komaya girdi ve 20 Kasım günü sabah saatlerinde ölümsüzleşti. Zülfikar Uralçin’e Proletarya Partisinin 1. Konferansı’nda Onur Üyeliği verildi.

Naki Gök (Parti Militanı): 1 Aralık 1976’da Samsun’da faşistler tarafından katledildi.

Mehmet Zeki Şerit (Parti Üyesi): Kayseri Uzunyayla’da Çerkez milliyetine mensup bir işçi ailesinin çocuğu olarak dünyaya geldi. Öğrencilik yıllarında devrimci düşüncelerle tanıştı. Üniversite öğrencilerinin demokratik mücadelesinde yer aldı. 12 Mart Askeri Faşist Cuntadan (AFC) sonra Şerit’in kaldığı ev polis tarafından kuşatıldı. Son mermisine kadar direndikten sonra dışarıya attığı boş konserve kutularını bomba sanan polis, onu ancak 5,5 saat sonra yakalayabildi. Şerit, müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Mücadelesini hapishanede de sürdürdü ve 1977 yılının mart ayından Ankara Ulucanlar Hapishanesi duvarlarına “O duvar duvarınız, vız gelir bize vız” yazarak firar etti. O dönem Proletarya Partisine yönelik tasfiyeye yönelen Koordinasyon Komitesine karşı amansız bir mücadele yürüttü. Firar etmesinin ardından birkaç ay geçtikten sonra 23 Ekim’i 24 Ekim’e bağlayan gece, İstanbul Altıyol’da kaldığı ev kuşatıldı. “Teslim ol” çağrılarına silahıyla karşılık veren Mehmet Zeki Şerit, uzun süren çatışma sonucunda yaralı olarak tutsak düştü. Kaldırıldığı hastanede bir ay boyunca sürekli işkence gördü. İşkencecilerle dişe diş mücadele etti. Düşmanın onu çok iyi tanımasına

rağmen üzerinde çıkan kimliği sonuna kadar savundu. Hatta kendisiyle yüzleştirilen babasını bile tanımayarak “Yaşasın Devrim”, “Gerillalar Ölmez” sloganlarını haykırdı. 24 Kasım 1997’de faşist devlet tarafından işkenceyle katledildi.

Ramazan Can (Parti Militanı): Proletarya Partisinin Urfa’nın Siverek bölgesindeki faaliyetleri devleti, halk düşmanlarını rahatsız ediyordu. 20 Kasım 1978 yılından da Urfa Siverek Lisesi’nde DDKD’lilerle (Devrimci Doğu Kültür Derneği) görüş ayrılıkları nedeniyle bir tartışma çıktı. Bu tartışmada Mehmet Beyhan’ın DDKD’liler tarafından dövülmesi üzerine DDKD’lilerle çatışma başladı. Bu çatışmada Üzeyir Al isimli DDKD üyesi, Ramazan Can’ı katletti.

Nurettin Karahan (Parti Militanı): 1953 doğumlu olan Nurettin Karahan, 23 Kasım 1978’de Tekirdağ Hapishanesinde faşistlerce katledildi.

İsa Demirbaş (Parti Militanı): 1955 yılında Samsun’da doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra, ailesine yardımcı olabilmek için hamallık yapmaya başladı. 12 Mart AFC’sinin ağır koşulları altında bile yılmadan devrimin propagandasını yaptı. O yıllarda bütün üreticilerinin ekonomik temelli mücadelesinin örgütlenmesinde aktif rol oynadı. Bafra Tütün Üreticileri Birleşme ve Dayanışma Derneği’nde (BATÜ-DER) faaliyet yürüttü. 23 Kasım 1979 tarihinde M. Zeki Şerit’in ölüm yıl dönümünde yapılacak eylemler için Samsun’a giden Demirbaş, eylem alanında polis tuzağına düştü. Polisin açtığı ateş sonucu yaralandı. İsa Demirbaş yaralı bir vaziyette gözaltına alındıktan sonra hastane yerine karakola götürüldü. Karakolda yoğun işkenceler sonucu katledildi. Polis, işkenceyi saklamak için çatışma süsü verdi. Fakat cenazeyi almaya giden ailesi ve yoldaşları işkence izlerini tespit etti. İsa Demirbaş için Samsun’da kitlesel bir cenaze töreni yapıldı.

Mustafa Sarıtaş (Parti Üyesi): 1960 yılında Muş Varto’ya bağlı Taşçı köyünde dünyaya geldi. 1966 Varto Depreminin ardından birçok aileyle birlikte, İzmit

Derince’ye göç etti. Ankara İli Semtler Sorumluluğu yaptı. İzmit TÖB-DER’de de gençlik sorumlusu olan Mustafa Sarıtaş, İzmit ABK üyesiydi. Sarıtaş’ın ilk eylemi ülkü ocağının bombalanmasıydı. M. Zeki Şerit’in ölüm yıl dönümü nedeniyle yapılacak anma eylemleri çerçevesinde Ankara’nın Yenimahalle semtinde hazırladıkları bombalı pankartın dalgınlık sonucu patlamasıyla Mustafa Sarıtaş ve Parti Militanı Şenol Özyurt yaralandı. Patlama sesini duyarak olay yerine gelen iki bekçinin açtıkları ateş sonucu 24 Kasım 1979 tarihinde Mustafa Sarıtaş ve Şenol Özyurt ölümsüzleşti.

Zeki Gök (Parti Militanı): Samsun’un Bafra ilçesi doğumlu olan Zeki Gök, 1 Aralık 1979 yılında sabah saatlerinde evinden işine giderken Bafra’da faşistler tarafından kurulan pusuda katledildi.

Doğan Erdem (Parti İleri Militanı): Doğan Erdem Erzincan’ın Tercan ilçesinde doğdu. 29 Kasım 1984’te Dersim’de çığ altında kalarak yaşamını yitirdi.

ÜÇÜNCÜ KONFERANS DELEGELERİ

1986 yılı kasım ayı sonlarında 3. Konferans hazırlıkları için delegeler Dersim’e gitti. Delegelerin bölgede dolaştığının ihbarını alan faşist devlet güçleri, bölgeye askeri yığınak yaparak operasyon başlattı. Aldıkları ihbarlarla Mercanlar bölgesinde operasyonlarını yoğunlaştırdı. 21 Kasım’da bölge tamamen kuşatıldı. Kuşatmayı fark eden delegeler bölgeyi terk etmeye başladı. Gece boyunca seyir halindeki birlik, acil ihtiyaçlarının temini için yolları üzerindeki bir eve girdi. Aynı anda bölge üzerinde helikopterin dolaşması ve gittikçe yaklaşan TC askerlerini fark etmeleri üzerine bulundukları yeri terk ettiler. Evi basıp arayan askerler, boşaltılmış olduğunu görünce arama ve operasyonlarını o çevrede sürdürdü. Askerlerin Partizanları fark etmesiyle çatışma başladı. Tüm güçleriyle operasyona çıkan devlet güçleri, hemen çatışma alanında yoğunlaşarak gerilla mevziini dört bir yandan yoğun bir bomba ve ateş çemberine aldı. Mevzideki gerillaların çemberi yaracak yeterli silah ve cephanesi yoktu. Güç bakımından bu dengesizliğe karşın sa-

bah erkenden başlayan çatışma geniş bir alana yayılarak saatlerce sürdü. 22 Kasım 1986’da yaşanan bu çatışmada Konferans Delegeleri; **Parti üyeleri Hüseyin Tosun, Rıza Sökmen, Zeki Uygun, İbrahim Polat, Ünal Küçükbayrak, Ali Rıza Boyoğlu, M. Kemal Yılmaz** ile **Parti ileri militanları Kamile Öztürk ve İsmail Doğan** ölümsüzleşti.

MAZGİRT ŞEHİTLERİ

1 Aralık 1986 tarihinde faşist TC güçleri ile Halk Ordusu gerillaları arasında Mazgirt’in Geçitveren köyünde çıkan çatışmada **Parti ileri militanları Suna Yıldırım, Besime Doğan** ile **Parti Militanı Timur Demir** ölümsüzleşti.

ESE YAYLASI ŞEHİTLERİ

Tokat’ın Ese Yaylası’nda faşist TC ordusu ile Proletarya Partisine bağlı Halk Ordusu gerillaları arasında çıkan çatışmada **Proletarya Partisinin 4. Genel Sekreteri Mehmet Demirdağ, Parti ileri militanları Ümit Çağlayan San ve Ümit Dinler** ile **Parti militanları Duran Salman ve Dilek Konuk** ölümsüzleşti.

ALİBOĞAZI ŞEHİTLERİ

24 Kasım günü saat 13.00’te TC güçleri Aliboğazi üzerinde İHA ile keşif faaliyeti yürüttü ve bu sırada almış olduğu görüntüler sonrası saat 15.00’te bu alanları savaş uçakları ile vurdu. Bu saldırılar sırasında **Parti İleri Militanı Yetiş Yalnız** ile **Parti militanları Serkan Lamba, Doğu Fırat Doğan, Murat Mut, Alican Bulut, Umut Polat, Gamze Gül Kaya, Hatayi Balcı ve Esrin Güngör** ölümsüzleşti. TC güçleri uçak saldırılarının hemen ardından Aliboğazi’ni kobra helikopterler ve havanlarla yoğun bir şekilde vurdu, alana yönelik geniş çaplı bir operasyon başlatıldı. Operasyonlar devam ederken başka bir noktada konumlanan Halk Ordusu birliği biri 28 Kasım’da olmak üzere iki farklı noktada TC’nin operasyon gücüne yönelik eylemler gerçekleştirdi. Bu saldırılar sırasında TC’nin 4 ölüsü ve yaralıları oldu. 28 Kasım’daki eylem sırasında ise **Parti militanları Hasan Karakoç, Samet Tosun ve Ersin Erel** ölümsüzleşti.

Yeni İnsanın Doğuşu – Çaru Mazumdar

Sevgili Yoldaş,

Mektubunu aldım. Gurudas, Shashi ve Sudeb yoldaşlar senin iş arkadaşlarındı. Hissettiğin acıyı hissetmem mümkün değil. Yoldaş, devrim yolu gerçekten de şehitlerin kanıyla kıpkızıdır. Halkın özgürlüğü için bedel ödenmelidir. Bize karşı her saldırı acı vericidir ve bu acı, daha büyük fedakârlıklar yapmaya dair güçlü kararlılığı ve düşmana karşı hissedilen en yoğun nefreti ortaya çıkartır. Bu iki şey Mao Zedong Düşüncesiyle birleştirildiğinde yeni insan doğar. Hindistan'ın ezilen halkı, ülkemizin on milyonlarca fakir ve topraksız köylüleri, yeni insanın doğuşunu sabırsızlıkla bekliyorlar. Fakir ve topraksız köylü yeni insanı yarattığında, Hindistan halkı işte o vakit bütün gözyaşlarını silip kahkahalara boğulacak. İşte o vakit bütün Hindistan'da nasıl da bir yaşam seli hızla yayılacak! Ülkemiz parlak yıldız gibi alevlenecek ve bütün dünyayı aydınlatacak. Sayısız insanın özverisiyle hayallerimizdeki Hindistan gerçek olacak. Böyle ölümlerin her biri, bir dağdan daha ağırdır, zira bizim olduğumuzdan çok daha büyük bir hale gelmişlerdir. Bu sebeple ölümleri, çok sayıda hayat yaratacaktır. Bu sebeple bu yolun tozu gözyaşlarıyla yıkanmalı ve yol, kanla sağlamlaştırılmalıdır.

Hiç hata yaptık mı? Hiç hata yapılmayacağını kim söyleyebilir ki? Fakat gün pişmanlık günü değildir, ateşler içinde alevlenilmesi gereken gündür, kan borcunun kanla ödenmesi gereken gündür. Ülkemizin fakir ve topraksız köylüleri, bu ülkeyi geliştirmek için binlerce yıl boyunca kanlarını döküp hayatlarını feda ettiler: Onların fedakarlığı sayesinde toplumumuz, kültürümüz, servetimiz, zenginliğimiz, geleneğimiz, tüm bunlar gelişmiştir. O borcun yükü omuzlarımızdadır. O borcu ödemek bizim görevimizdir. Öte yandan eğer hatalarımız olduysa bunları düzeltmeliyiz. Hatalarımızı düzeltmeden saldırımızın ucunu keskinleştiremeyiz. Bana, oradaki hatamız eski siyasî ayrılıktan, yani kabileler ile kabile olmayanlar arasındaki bölünmeden doğdu gibi geliyor. Sınıf düşmanları yalnızca bu avantajı kullanarak birleşebildi. Bu avantaja sahip olmasalardı, her biri kendi postunu kurtarmakla meşgul olacak ve birbirlerine yardım etmek için öne atılmayacaklardı.

Her şehadetten yeni bir hayat doğar. Ben de bu üç kahramanın şehadetinin sunacağı yeni hayatın zengin hasadına dair muhteşem haberleri duymak için yaşayacağım.

6 Temmuz 1970
Çaru Mazumdar

Atak, Bilgili ve Fedakâr: Mehmet Demirdağ

Mehmet Demirdağ'ın yaşamında genç bir militanın coşkusunu, bir partilinin bilincini, bir önderin bilgeliğini birlikte görmek mümkündür. Demirdağ'ın yaşamı saf, hilesiz bir militanın heyecanlı devrimci yaşamı, bir partilinin olgunlaşan adımları ve bir önderin yüksek devrim sorumluluğunun tablosudur.

O, yüzünü hep gerçeğe, gözlerini gerçeğe hükmeden yasaların keşfine çevirdi. Gözlem ve inceleme yeteneğini, algılama ve kavrama gücünü gerçeğe ve gerçeğin değişimi uğrunda mücadeleyle çevirdi. Devrim ve Parti sorunları üzerinde yoğunlaşma, çözüm bulma arayışı onun düşünsel temeliydi. O her yaşında genç kalmayı, öğrenmeyi ve kavramayı bilendi. Merdivenleri adım adım çıkarken bile genç kalmayı, heyecan ve coşku dolu yaşamayı başardı. Çünkü o devrimi ve Partiyi en yüksek bilinç ve heyecanla sevdi. Proletarya Partisinin gelişimi ve büyümesi için çalıştı, mücadele etti. Kısacık yaşamında taşıdığı devrim bilincindeki dokuda zenginlik, yetenek ve başarı vardı. Devrimci yaşamda ortaya çıkan zorlukları ve engelleri aşma mücadelesi onu bir yandan değiştirip olgunlaştırırken, değişmeden kalan bir yanı ise devrimci gençliği, devrimci heyecan ve coşkusuydu. Bundan dolayıdır ki o ilerleyen her yaşında genç ve yoldaş kalmayı başardı.

Her tehlikeli ve riskli durumda partiyi ve değerlerini korumanın bireyi korumaktan önce geldiğini her pratiğinde, tavır ve davranışında ortaya koyardı. Bedel ödemeyi göze alma cesaretini göstermeden fedakârlıktan, kararlılıktan; örgütlenmeden ideolojik sağlamlıktan, devrimci savaştan ve partiden bahsetmenin anlamsız olduğunu ortaya koyardı. Umutsuzluğa, karamsarlığa, yılgınlığa karşı tahammülsüz; yalana ve inkara karşı bir önderin bilimsel direngen duruşu vardı. En geri olanın içinde bile ileri olanı, en zor sürecin içinde bile devrimci bir dokuyu örmeyi bilen; bundan heyecan duyan ve bu heyecanı etrafına yayarak, devrimci kararlılığı dönüştürmesini bilendi.

Okunan, yazılan, organize edilen, planlanmak istenen her iş ve eylem savaşa göre şekillenmenin ve devrimci savaşın bir parçası olmanın perspektifiyle ele alınmalıydı. Devrimci savaşın neresindeyiz? İdeolojik sağlamlıktan ne anlaşılmalıdır? İdeolojik sağlamlığın neresindeyiz? Partide ideolojik sağlamlığın niteliği ve düzeyi nedir? Bu sorular onun vazgeçilmez temel sorularıydı. Devrimci savaşla ideolojik sağlamlık arasındaki diyalektik bağı ve ilişkiyi sorgular, doğru yanıtları bulmaya çalışırdı. İdeolojik sağlamlıkla devrimci savaş arasında vazgeçilmez bağı ve ilişkiyi karşılıklı etkiyi sorguladığı gibi yoldaşlarına sorgulatır, Partinin gelişiminde bu iki olgunun incelenmesine önem verirdi.

Sınıf savaşımının her sorununa yaklaşımı, olgulardaki çelişmeler yasasını değerlendirmedeki bilimselliği ve çözüm önerileri onun nitel farkını ortaya koyardı. Gelişimin diyalektiğini anlamak, kavramak için Komünist Önder Mehmet Demirdağ yoldaşın yaşamına, devrim ve Parti sorunları karşısındaki duruşuna, devrimi ve Partiyi örgütlenme tarzına bakmak gerekir.

“Devrimin bilgili, fedakâr ve atak kadroları olun” öğretisi yeni insana yürünecek yolda nasıl yürüneceği gösteriyor. Mehmet Demirdağ “Devrimin atak, bilgili ve fedakâr kadroları olun” derken en başta kendisi atak, bilgili ve fedakâr olmak için çalıştı. O, devrimin bilgisine ulaşmak için doymak bilmez bir öğrenci ve Partiye önderlik yapmak için genç bir öğretmen olmaya çalıştı.

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!
OKU, OKUT!

Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi Gazetesi

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No: 6 Daire: 3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenedemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi BBlok, 1. Kat, No:349 Zeytinburnu/İst.- 0212 501 21 20

yenedemokrasi1

yeni_demokrasi3

yenedemokrasigazetesi

yenedemokrasi36.net

yeni_demokrasi

YeniDemokrasiGazetesi

yenedemokrasigazetesi@gmail.com

HİNDİSTAN DEVİRİMİNİN KOMUTANI **HİDMA** ÖLÜMSÜZDÜR!

"Söyle, güneşin ışığını elleriyle kim engelleyebilir?
Halk Savaşının dalgasını bizi öldürmekle kim durdurabilir?"

Yeni Demokrasi
gazetesi